

brat *frančišek* 4

*Hvaljen, moj Gospod,
z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem,
velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem
sijaju žari.
Tebe, Najvišji, odseva.*

- Ali narava potrebuje človekovo varstvo?
- Zakonci za Kristusa
- Rožice sv. Frančiška
- Naš Camino

3		Urednikova beseda	29		Pravičnost in mir
Komisija za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva (PMOS)
Naše vsakdanje prehranjevalne izbire
4		Frančiškova duhovnost
Ali narava potrebuje človekovo varstvo?	36		Razvedrilo
Nagradna zlogovna izpolnjevanke
10		Naša evangelizacija
Zakonci za Kristusa
Molitev za 7. svetovno srečanje družin	37		Korenine in sadovi
Začenjamo nov podlistek v rubriki Korenine in sadovi:
Javier Garrido: Rožice sv. Frančiška
14		Iz naših družin
Marija in Franjo Žugec OFS	42		Sveta dežela
Naš Camino
Stanko Gorec – stoletnik
80-letniki v 2012
Naše ameriško potovanje po Baragovi poti
17		Frančiškov svetni red
Duhovne vaje za FSR Vipavskem križu
Ekumenizem od Taizéja do tabora FO in FRAME			
25		Mladi Frančišku
Log Čezsoški ali »Kako uporabne so lahko plastične vrečke«
Festival FO in FRAMA 2012			

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zb/f

Za založbo: Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora: Jernej Kurinčič OFM (glavni in odgovorni urednik)

Peter Skoberne FSR (naslovnica)

sestre FMM (Naša evangelizacija)

Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red);

Prispevke za rubriko FSR pošljite na e-pošto metod.trajbaric@guest.arnes.si

Prispevke pošljite do 3. 6. 2012

Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)

NS FRAMA (Mladi Frančišku)

Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)

Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)

Benjamin Tomažič (Napovednik)

Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik: Aleš Porenta

Fotografija na naslovnici: Peter Skoberne

Oblikovanje in priprava: Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: Tiskarna Pleško, Medvode

Naklada: 2300

Naslov uredništva: Küzmičeva 6, SI-1000 Ljubljana; tel.: 0590-717-25 ali 040-644-164;

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks 01 24 29 313;

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na: Narodni svet FSR Slovenije, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

TRR 5156-2420-1900-4608-820 Raiffeisen banka d.d. Maribor; sklic na 00 700-12

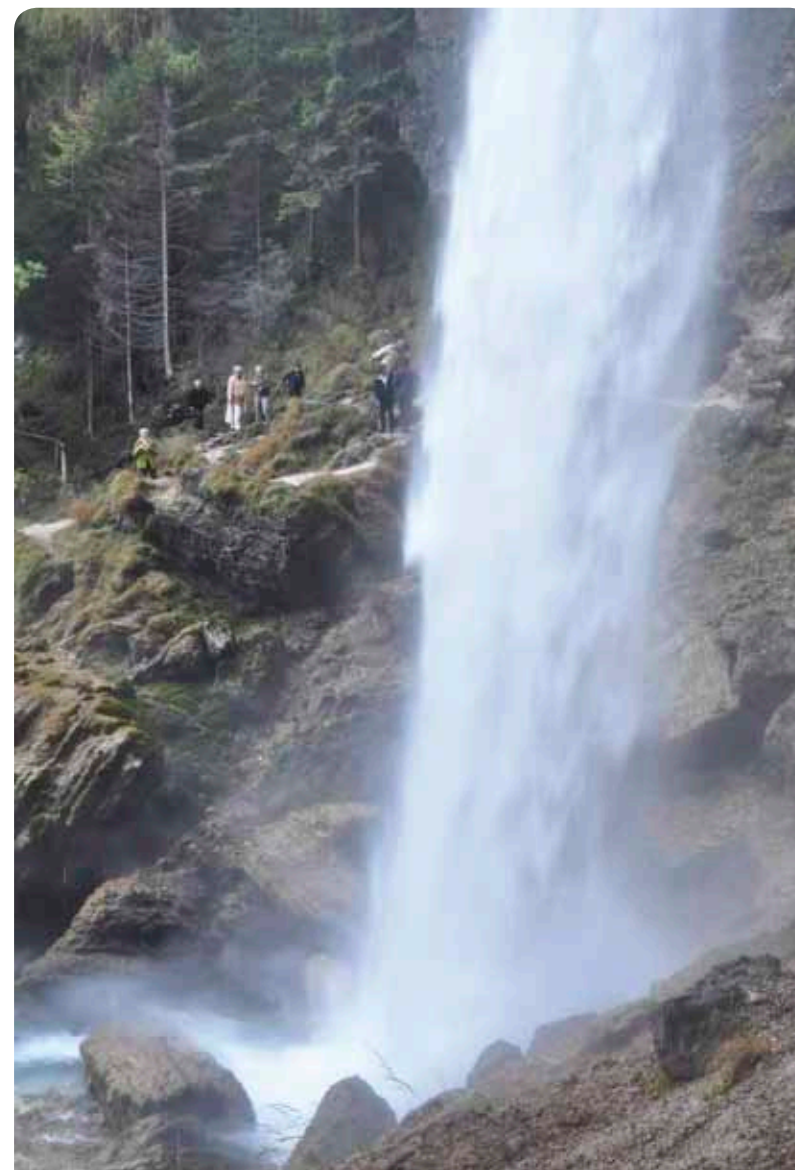
Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Dragi bratje in sestre!

Spet je pred vami naš papirnati bratec. Pospremil vas bo v vroče poletne dni, ki bodo za marsikoga tudi počitniški. Naj vas na dopust spremlja tudi kaj bolj duhovne literature in ne samo »šund«. Upamo, da bomo nekaj k temu prispevali tudi z našo revijo. Tokrat se bomo na začetku ustavili pri kristjanovem odnosu do ekologije. V rubriki

Naša evangelizacija bomo spoznali gibanje Zakonci za Kristusa. Tokratni pogovor je z zakoncema Žugec. Naši mladi so se v taizéjskem duhu zbrali na mednarodnem prvomajskem srečanju pri Svetem Jožefu v Ljubljani in tako poglobljali svojega ekumenskega duha. Spet boste lahko prebrali, kje vse so bili in kaj vse so doživeli naši mlajši in starejši bratje. Marsikdo trdi, naj kristjani ne bi jedli mesa – in nekateri celo, da je bil Jezus vegetarijanec. Ali je to res? In potem še na romanje po daljnih krajih. Pa lepo branje!

Mir in dobro!
br. Jernej

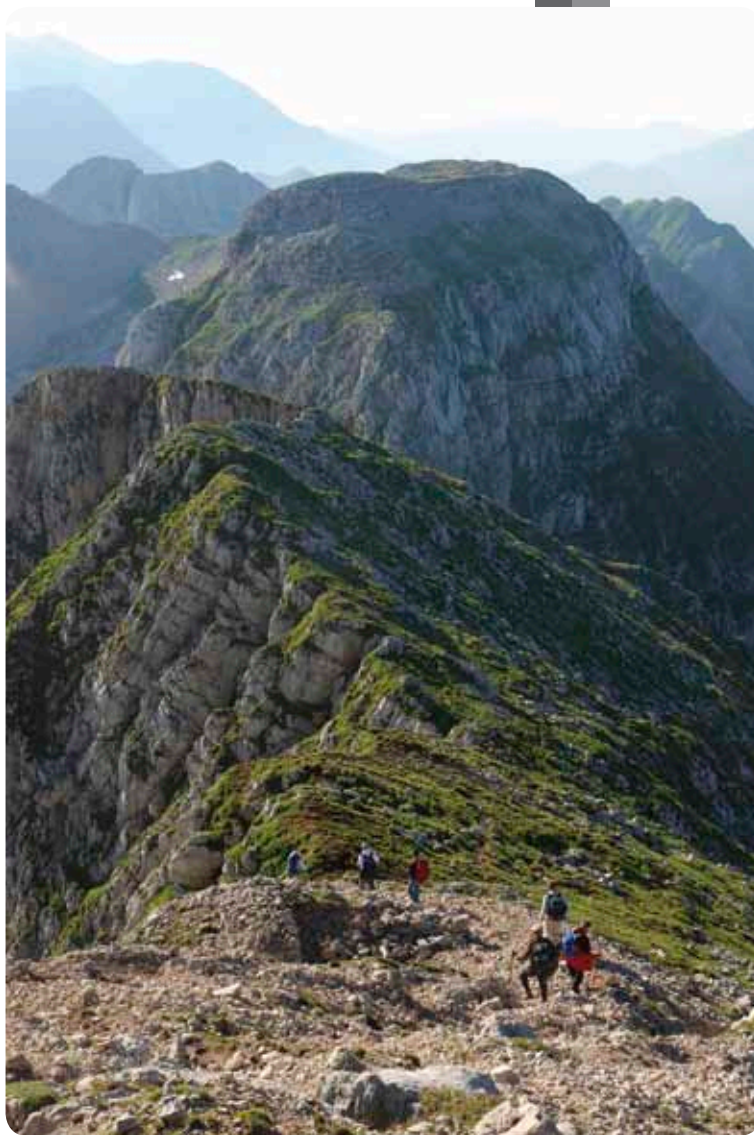
Ali narava potrebuje človekovo varstvo?

Mediji nas zasipajo z informacijami, da je narava na svetu ogrožena: rastlinske in živalske vrste izumirajo, podnebje se spreminja, ujme se stopnjujejo... Po eni strani nam te novice zbuja nelagodje, po drugi strani pa postajamo nanje imuni. Tolažimo se z mislimi: »To se sicer dogaja, a človek je vedno znal najti izhod, morda pa vseeno ni tako hudo, strokovnjaki so nagnjeni k pretiravanju, sicer sem zagovornik narave, vendar moram v prvi vrsti jaz udobno preživeti ...«

Težave, s katerimi se soočamo neposredno ali prek informacij, pravzaprav niso problemi, čeprav jih pogosto tako imenujemo, so le pokazatelji, da se je človek oddaljil od dolgočasno varnega sonaravnega življenja.

Človek je namreč neločljivi del narave, vključen v tok snovi in energije, preko njega povezan z drugimi živimi bitji v mogočno simfonijo življenja. Kadar je človek živel ali živi v skladu z naravo, sonaravno kot danes radi rečemo, takrat je varstvo narave nepotrebno. Sonaravno življenje temelji na poznavanju in upoštevanju naravnih danosti, na spoštovanju narave ali vsaj strahu pred tem, kar lahko ogroža preživetje. V taki uglašenosti ni mogoče raniti narave.

Povsem drugače je v gospodarsko razvitem delu sveta, kjer temelji razvoj na popolnoma napačni predpostavki nenehne gospodarske rasti v omejenem sistemu. Z razvojem tehnologije, pa tudi varčevanjem s surovinami in energijo probleme le prenašamo v prihodnost in jih prostorsko širimo po vsem planetu. Odločanje usmerja želja po imeti čim več, posedovati moč in vpliv, živeti čim udobneje – posedovati mnogo več, kot potrebujemo za preživetje. Vse to je možno le na račun drugega: drugih vrst živih bitij in tudi ljudi

sami. Vsaka moja odločitev, vsako moje dejanje pusti v naravi sled. Celo vdih in izdih. Če hodim po gozdu, bom puščal za seboj stopinje. Ko se peljem z avtomobilom, bo ta odtis že bistveno večji: najprej pomislim na gorivo, ki sem ga porabil. Vozil sem se na račun minulega dela rastlin in sončne energije. Energijo sonca so pred milijoni let rastline

uskladiščile v svojih deblih, ki so se v globinah postopoma pretvorila v nafto. A to še zdaleč ni vse. Da se lahko vozim, so potrebne ceste, tovarne vozil, vsakega vijaka in zobnika se drži delo tisočev ljudi. Od tistih, ki so zobnik izumili, do tistih, ki so ga izdelali, zapakirali, poslali, dostavili, in tistih, ki so ga vgradili v avto, na koncu pa bo nekje obtičal kot odpadke. To velja za vsak delček avtomobila. Kaj pa prometni znaki, signalizacija, navigacijske naprave ... Isto, prav tako tudi računalnik, na katerega pišem ta prispevek. Mreža človekove navzočnosti in dejavnosti se kot zajedalska plesen širi po naravi.

Takole se lahko igramo v mislih in predemo nitke tudi za druge predmete, ki so del našega vsakdanjika, npr. jutranja kavica iz avtomata – kaj vse mora delovati, da jo popijemo: od plantaž v tropskih krajih, transporta ter tehnologije avtomatov in bifejev, oskrbe z vodo in elektriko, da o nastalih odpadkih sploh ne govorimo. Obdani smo z množico stvari, ki jih v bistvu ne potrebujemo, si jih pa želimo in se ob njih dobro (!?) počutimo. Cena za ta občutek pa je velika. Zdaj jo plačuje narava, človek pa bo moral vse to vrniti. Tu ni goljufije virtualnosti, ki jo poznamo iz finančnega sveta. V naravi štejeta le mol in kalorija – snov in energija.

Stvari, ki nas obdajajo in s katerimi se dnevno ukvarjamo, nam utrujejo lažni občutek neodvisnosti od narave. Če sem lačen, grem v trgovino in si lahko kupim ne glede

na letni čas lososa, poljubno sadje, zelenjavo, meso. Ko potrebujem vodo, toplo ali mrzlo, odprem pipo in voda priteče. Ko me zebe, prižgem kurjavo. Kot prebivalec mesta pridem v neposredni stik z naravo le na sprehodu, rekreaciji ali ko v stanovanju preganjam molje. Prebivalci podeželja so glede tega nekoliko na boljšem, a so tudi oni večinoma ujeti v pehanje za učinkovitost in proizvodnjo.

Ko se potopimo v srž problema, pristavimo pri osebnem odločanju. Odločamo se vedno za svojo korist, pa naj gre za preživetje, zdravje, blagostanje otrok, udobje, finančno

korist, ugled. Na drugi strani tehtnice odločanja pa sta večinoma dve uteži: strah (na primer pred kaznijo, če bi z odločitvijo za korist prekršil kakšen predpis) ali pa zavest, da bi s svojim dejanjem lahko ogrozil drugega človeka ali drugo živo bitje. Od vsote osebnih odločitev bodo odvisne odločitve politikov, vmes pa je široko igrišče manipulacij vseh vrst, vplivov različnih interesov, podprtih z mediji in oglaševalskimi spretnostmi.

Bolj ko smo odtujeni od narave, bolj v nas zamira občutek neločljive povezanosti. Naravo sicer dojemamo kot nekaj lepega, pozitivnega, potrebnega, a vendarle oddaljenega (odlične naravoslovne televizijske serije nam približajo v dnevno sobo fantastične podrobnosti življenja z vseh celin). Naša stvarnost preživetja se namreč ne opira več na obdelovanje zemlje, lov ali vremensko odvisnost, ampak na službo in plačo. Ob tem se krepi lažni občutek, da imamo nad vsem popoln nadzor in od narave nismo več odvisni, ampak smo samozadostni.

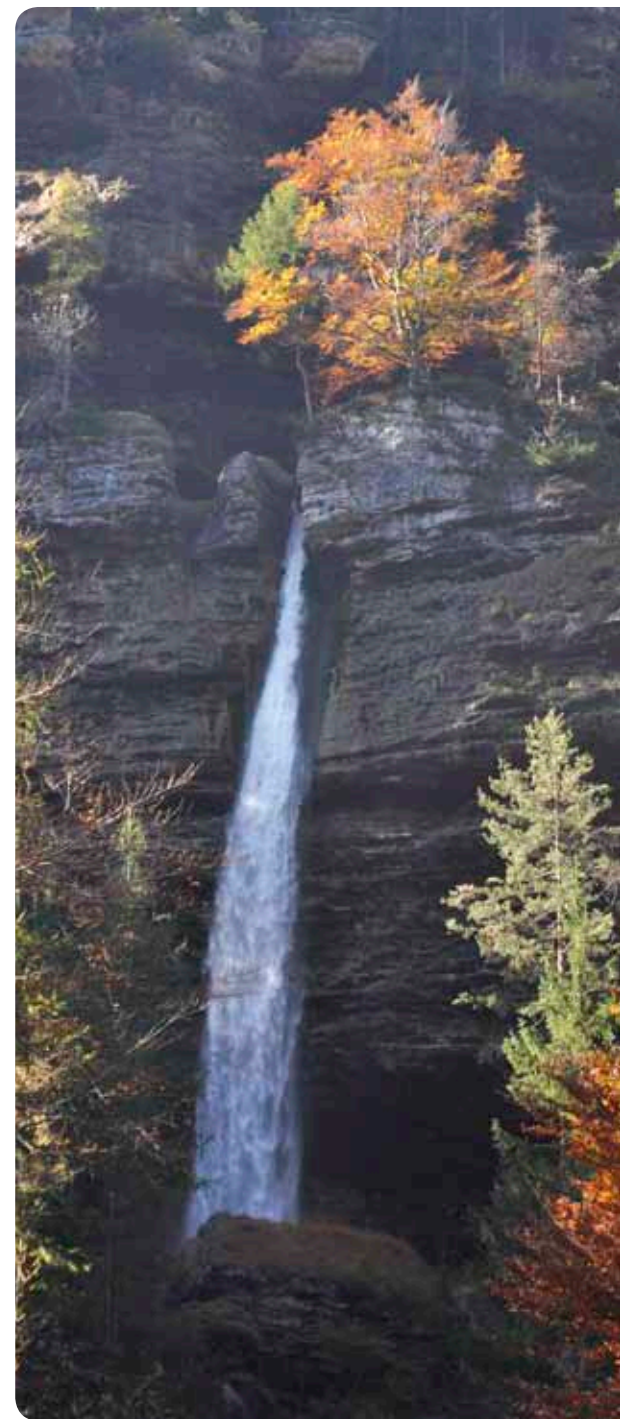
Razumljivo je, da v takšnih okoliščinah odločanje ne more biti v prid narave, prej ali slej se pokažejo rane, kaj hitro pa tudi druge posledice porušenega ravnotežja.

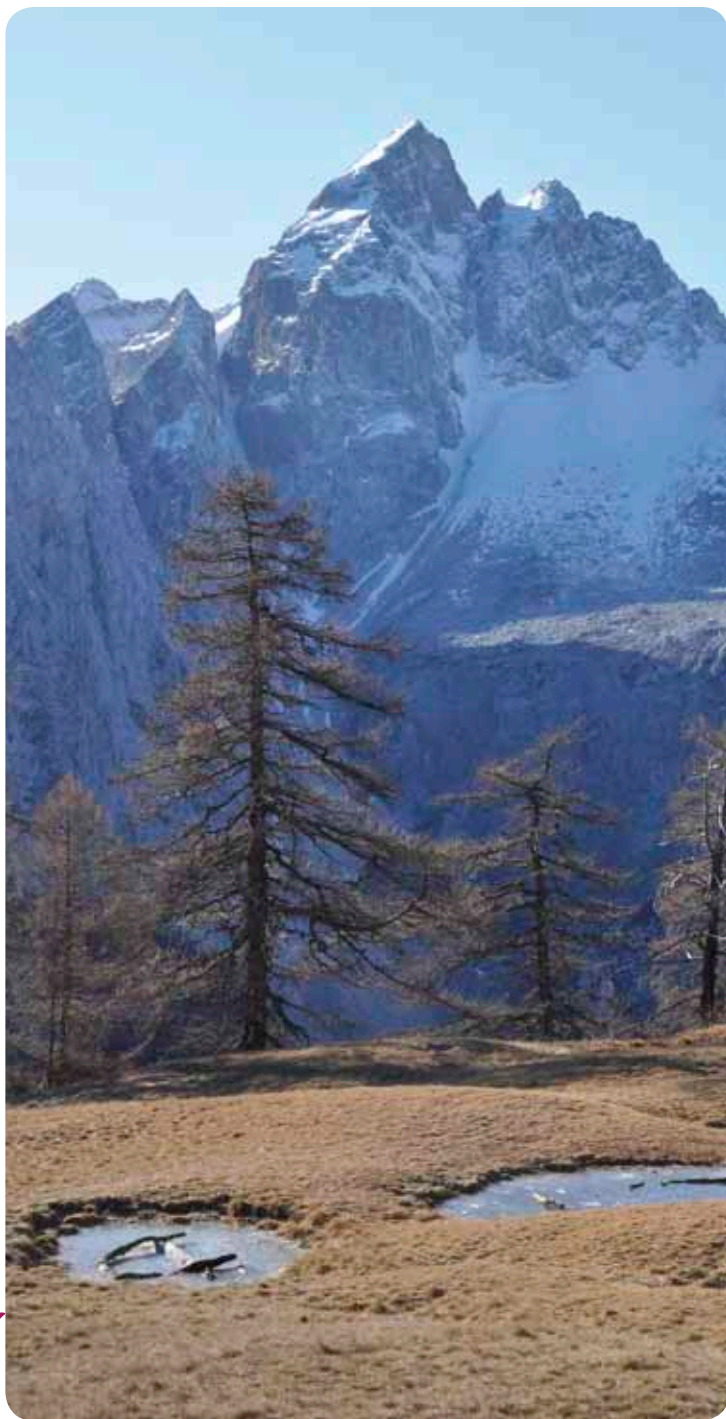
Šele tedaj nastopi čas za varstvo narave, saj sta izpolnjena dva pogoja: naravo moramo dojemati kot vrednoto in hkrati mora biti vsaj potencialno ogrožena. Ta dva pogoja sta se v mnogih primerih sestavila v drugi polovici 19. stoletja, kar je vodilo najprej do mnogih spontanih ukrepov ohranjanja posameznih naravnih znamenitosti, zavarovanja rastlinskih in živalskih vrst ter ustanavljanja zavarovanih območij (narodni parki, naravni spomeniki ...). Varstvo narave se je potem začelo razvijati po poklicni in društveni plati, nastajali so pravni sistemi. Vedno je varstvo narave korak za razvojem drugih dejavnosti in zaradi dolgoročne naravnosti praviloma trn v peti kratkoročnim razvojnim zamislim. Včasih je le krik,

ki opozarja, da si žagamo vejo, na kateri sedimo, lahko je opozorilna vest, redkeje način, da se ustavi kakšna nepremišljena sebična zamisel. Lahko je celo alibi za uničevanje narave, ko so zadeve pravnoformalno izpolnjene, v naravi pa nastane velika škoda. Največji pomen dejavnost varstva narave je v osveščanju o pomenu narave. To je edina pot, kako vplivati na temeljni vir problema – osebno odločanje. Če nimam odnosa do narave, potem narava ne more biti nikakršna utež pri mojem odločanju. Odločale bodo le koristi. Varstvo narave je tudi zanimiv pokazatelj človekove odtujenosti od narave: bolj kot je varstvo narave razvito v neki družbi, bolj je ta odtujena od narave!

Kaj pa kristjani in varstvo narave? Za nas ima narava še eno dimenzijo – je Božje stvarstvo. Vsako živo bitje, vsak kamen, vsaka kapljica vode je odsev Stvarnika in zato vredna spoštovanja. Še več, za vsako ustvarjeno smo tudi odgovorni. Ker smo ustvarjeni po Božji podobi, je v nas tudi sposobnost komunikacije, odnosa s Stvarnikom in z vsem, kar je ustvaril.

Zmožni smo slišati Božji glas in nanj tudi odgovoriti. Glede odziva smo popolnoma svobodni. Eno možnost nakazuje izvirni greh, ko Adam in Eva sežeta po sadu z drevesa spoznanja. Čeprav imata v raju zagotovo udobno preživetje zaradi nenehnega stika s Stvarnikom, si želita še prepovedanega sadu, saj je 'drevo dobro za jed, mikavno za oči in vredno poželenja, ker daje spoznanje' (1 Mz 3,6). S to odločitvijo sta si sad prilastila, pretrgala odnos z Bogom, sama postavila pravila spoznanja. Rajski odnos je zbledel na raven predmeta.

Prav v tem tipu odločitve je tudi vzrok problemov, ki jih potem jeclja-joče nespretno rešujemo z varstvom narave in okolja. Nenehna gospodarska rast potrebuje nenehno rast potrošništva, zato vsa oglaševalska industrija s psihološkim poznavanjem osnovnih gibal človeške narave svoje poslanstvo temelji na tem, kar je 'dobro za jed, mikavno za oči in vredno poželenja'. Predmeti imajo prednost pred odnosi. Dejanja, katerih osnova so takšne odločitve, so satanska in nas ločujejo od Boga.

Če je naše ravnanje svobodno, pa se lahko odločimo tudi drugače. Odličen zgled je sv. Frančišek. Ko je premagal odpor in strah ter objel gobavca, je do konca svojega življenja objemal stvarstvo in ostajal v stalni ter popolni povezavi s Stvarnikom. Pri tem moramo biti pozorni, da zadeve preveč ne poenostavimo. Tu ne gre za evfonično, posladkano objemanje vseprek, ampak za čisto, iz dna duše poglobljeno zrenje v Stvarnika ob vsaki podrobnosti: sočloveku, ptici, mravlji, komarju, koprivi, soncu, luni ... Plehko objemanje dreves je le dodaten znak odtujenosti od narave, objemanje medveda pa smrtno nevarna neumnost. Lahko pa v občudovanju orjaškega drevesa slavimo Stvarnika tudi tako, da se stisnemo k deblu, ali obzirno opazujemo mogočnega kosmatinca, ki se spretno giblje v svojem naravnem okolju. Odvisno od izvirne pristnosti, katere osnova je ponižnost. Objem v ponižnosti pomeni najprej razpreti roke. Ko jih razprem, odkrijem svojo občutljivost, se do konca izpostavim v ranljivosti. To zmorem narediti le v popolnem zaupanju. Šele tedaj lahko sledi objem.

Kaj lahko jaz storim za naravo? Narava ne potrebuje človekovega varstva, narava je še vedno odpravila motnjo. Pa vendar. Ostaja moja osebna odgovornost do stvarstva. Izgovarjati se na odločitve politikov je prozorna oblika prelaganja odgovornosti. Štejejo zgolj osebne odločitve. Vsak dan sem postavljen pred mnoge odločitve, banalno vsakdanje: kdaj bom zjutraj vstal, kaj bom pojedel, kako bom preživel jutro, kako bom prišel na delovno mesto, kaj bom nakupil ... Mnogo odzivov na dnevne odločitve je samodejnih.

Najprej se moram prebuditi iz tega robotskega dremeža in ozavestiti odločitve. Kaj je osnovna podlaga odločitve? Kakšne so posledice na okolico? S takšnimi drobnimi razmisleki postajamo občutljivejši za svet okoli sebe, začutimo odtis, ki ga povzročamo. Šele tedaj smo zreli za odločanje, da ta odtis omilimo ali zmanjšamo. Sami od sebe, zavestno, ne zaradi predpisov. Tedaj bomo zagledali, koliko krame smo si nabrali, ki nas ovira, duši in slepi. Treba jo je postopoma odložiti. Tako se ponovno zavestno vključujemo v stvarstvo, katerega neločljiv del smo.

Peter Skoberne

Zakonci za Kristusa

V Milanu v Italiji je bilo od 30. maja do 3. junija 2012 7. svetovno srečanje družin pod geslom *Družina: delo in praznovanje*. Družina je temelj zdrave družbe in zdrave Cerkve. Blaženi papež Janez Pavel II. je poleg svetovnih dni mladih začel tudi s svetovnimi srečanji družin. Ker je družino imenoval »mala Cerkev« ali »hišna Cerkev«, ga nekateri imenujejo tudi »papež družine«. Prvo srečanje družin je bilo v leta 1994 v Rimu, nato so si sledila na vsaka tri leta: Rio de Janeiro (1997), zopet Rim (2000), Manila (2003), z novim papežem Benediktom XVI. v Valencii (2006), Mexico City (2009) in letošnje v Milanu. Naslednje pa bo leta 2015 v Philadelphii.

Msgr. Andrej Glavan, predsednik Medškofijskega odbora za družino, je v uvodu za družinske kateheze, izdelane kot duhovna priprava na srečanje v Milanu, zapisal: »Krščanska družina je bila vedno prva poklicana, da posreduje vero. Tudi danes ima velike možnosti za evangelizacijo. Evangelizira v lastnem domu z medsebojno ljubeznijo, z molitvijo, poslušanjem Božje besede, z družinsko katehezo. Družina lahko evangelizira v svojem okolju z zgledom notranjih odnosov, z odnosi s sosedi, znanci, prijatelji, sodelavci na delovnem mestu in v športu. Evangelizira pa tudi v župniji z redno udeležbo pri nedeljski maši, s sodelovanjem pri katehezi otrok, na srečanjih staršev, z gibanji in združenji, s svojo pomočjo in bližino družinam v težavah, pri pripravi zaročencev in pri pripravi staršev na krst otrok. Družina evangelizira tudi družbo, ko ji daje nove člane in jih vzgaja za socialne kreposti.«

V prispevku Maje Ceglar pa bomo odkrili gibanje Zakonci za Kristusa, ki so nastali z namenom poglobitve in prenove krščanskega družinskega življenja. Sodobni svet namreč s spremenjenim načinom življenja razbija dru-

žino in jo razvrednoti na zgolj »življenje pod isto streho«. V svetu vznikajo gibanja, ki želijo družini vrniti prvotno podobo in jo opogumiti za kvalitetno medsebojno življenje.

Smo katoliško mednarodno laično gibanje z uradnim imenom Couples for Christ - Foundation for Family and Life (CFC-FFL), kar smo prevedli v slovenščino kot Zakonci

za Kristusa, temelj za družino in življenje. Ustanovljeni smo bili leta 1981 na Filipinih, ko se je nekaj zakonskih parov začelo zbirati ob molitvi in druženju, da bi poglobili zakonsko in krščansko življenje v družini. Skupine so se hitro začele širiti po Filipinih, nato pa tudi drugod po svetu. V Slovenijo je gibanje prišlo pred približno 8 leti prek zakoncev Tootill, ki sta še danes koordinatorska Zakoncev za Kristusa.

Naša karizma je evangelizacija skozi preno-vo družine. Zato imamo poleg zakoncev tudi veje, v katere se lahko vključijo vsi družinski člani: Otroci za Kristusa (do 12 let), Mladi za Kristusa (13-20 let), Mladi odrasli za Kristusa (21-40 let) in tudi skupine za starejše neporočene (Služabniki in Žene za Kristusa). Tako prirejamo duhovne vaje za zakonce in posamezne veje, pa tudi za celo družino, npr. različni družinski dnevi, vikend z naslovom Vsak je v svoji družini nenadomestljiv, razna srečanja itd. Gibanje želi pomagati članom pri osebnem odnosu z Bogom, pri zakonskem in družinskem življenju, da bi bili dejavni kristjani, ki se vključijo v življenje Cerkve. Člani se trudimo za svetost življenja tudi skozi delo z ubogimi in v boju za spoštovanje življenja od spočetja do naravne smrti. Pri tem nas vodita dva odlomka iz Svetega pisma, in sicer:

»Rekel mu je: 'Ljubi Gospoda svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo in z vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej podobna: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in preroki« (Mt 22,37- 40).

»Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščajte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt 28,19- 20).

CFC sta v Slovenijo povabila zakonca Paul in Pavla Tootill leta 2004. Vključena sta bila v zakonsko skupino, vendar sta si želela, da bi tudi duhovno rasla, da bi lahko rasli v odnosu

do Boga tudi njuni otroci in da bi skupaj rasli kot krščanska družina in to izkušnjo delili z drugimi. Prijatelj, duhovnik iz Amerike, jima je posredoval stik z gibanjem Couples for Christ (CFC-FFL). Pavla je Slovenka, Paul pa je Anglež in spoznala sta se, ko je skupina mladih iz pobratenega mesta prišla v Kranj. Imata dva odrasla otroka, tretji je že pri Bogu, in dva vnučka.

V Sloveniji trenutno delujemo Zakonci, Mladi, Mladi odrasli in Žene za Kristusa. Najštevilčnejša veja smo Mladi za Kristusa. Naš namen je priskrbeti okolje za mlade, v katerem lahko spoznajo Boga in ga slavijo. Omogočiti jim želimo možnost služenja, jih opogumljati, da se povežejo z drugimi člani družine, skupnosti in Cerkve in tam pričujejo za Boga. Delujemo v različnih delih Slovenije (Prlekija, Maribor, Ljubljana, Gorenjska, Primorska, začnemo pa tudi na Dolenjskem). Za »vstopno točko« velja mladinski tabor. To je tridnevni duhovni vikend, na katerem spoznavamo in poglobljamo svojo vero tako, kot je nam, mladim,

blizu – preko kratkih predavanj, pričevanj, pogovorov po skupinah, petja sodobne krščanske glasbe in slavljenja, prebiranja Svetega pisma, molitve in zabave. Poleg mladinskega tabora, imamo tudi t.i. nadaljevalne tabore, kjer še bolj spoznavamo našo gibanje, kaj je tisto, kar Bog želi za nas in za naše življenje, za katere talente, ki nam jih je dal, želi, da jih uporabljamo itd. Imamo tudi več programov, ki jih skušamo vpeljati v naše življenje. Eden takih je program Čisto življenje, ki govori o čistosti, ne samo v smislu spolnosti ampak na vseh področjih našega življenja. Enkrat na leto se tudi srečamo z našimi brati in sestrami iz drugih evropskih držav na evropskem kongresu Mladih za Kristusa. Tako spleta mo nova prijateljstva, spoznavamo druge države in ugotavljamo, da nismo sami v naši veri, ampak da smo gibanje po vsem svetu.

Najpogostejša dejavnost v našem gibanju so srečanja. V vsaki regiji, kjer delujemo, se tudi redno srečujemo – enkrat na teden, na štirinajst dni, pač odvisno od možnosti. Na

srečanjih skupaj molimo, slavimo, se pogovarjamo o temah, ki nas mlade zanimajo, in še poglobljamo svoj odnos z Bogom in drug z drugim. Mene osebno nagovarja tudi to, da živimo v prijateljstvu in povezani drug z drugim ne glede na to, na katerem koncu Slovenije živimo. Vem, da se vedno lahko zanesemo drug na drugega.

Ena boljših lastnosti tega gibanja je, da ko si starejši, ne zmanjka prostora zate. Enostavno prestopiš v starejšo skupino. Mladim za Kristusa tako sledijo Mladi odrasli. Trenutno se veja še oblikuje – imamo redna srečanja na 14 dni v Ljubljani in v Mariboru, srečujemo se mladi od 20 do 30 let in se pogovarjamo o temah, ki nas v tem življenjskem obdobju spremljajo – konec študija, družinsko življenje, iskanje bodočega partnerja ali posvečeno življenje, prva zaposlitev, odselitev od doma in kam nas v vsem tem kliče in vodi Bog.

Več o našem gibanju si lahko preberete tudi na www.zakonci.net ali <http://yflslovenija.webs.com/>.

Molitev za 7. svetovno srečanje družin

Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa in naš Oče, hvalimo Te, *Vir vsega stvarstva*.

Prosimo, zaščiti naše družine s svojim blagoslovom,

saj so to občestva podarjanja življenja drug drugemu.

Stvarnik popolnosti in lepote, prosimo, podeli vsem družinam pravično in dostojno delo,

da bomo lahko imeli vse potrebno za življenje in bomo lahko okušali privilegij sodelovanja s Teboj v izgradnji človeštva.

Poveljujemo Te, *naš Gospod in naš Bog*, vodi naše družine po poteh miru,

da bi okusili večno radost,

ki si jo nam podaril po vstalem Kristusu. Naj bodo naši dnevi življenja priložnost,

ki bo razkrila Tvojo skrivnost ljubezni in luči, ki jo je razodel Kristus, Tvoj Sin,

in nam jo je podaril Duh, ki daje življenje. Daj, da bomo srečno živeli kot Tvoja družina

na tej poti k Tebi, *Dobri Bog*, zdaj in vekomaj. Amen.

Marija in Franjo Žugec FSR

Zakonca Žugec sta dejavna člana v KB Šenčur in redna udeleženca skupnih pokrajinskih in narodnih srečanj

Kako sta se srečala s svetim Frančiškom in FSR?

Marija: S FSR sem se srečala malo pred možem, na pobudo našega g. župnika Antona Slabeta. Nekaj nas je zbral skupaj predvsem zaradi molitve. Redno smo se srečevali, brali spise sv. Frančiška, se pogovarjali in molili za potrebe župnije. Povabila sem tudi Franja, da ne bo sam doma in bi mi veliko pomenilo, če bi hodila oba skupaj. Kar hitro se nam je pridružil in tako sva skupaj hodila na srečanja. S tem je tudi meni pomagal, da sem lažje vztrajala in prevzela tudi kakšno odgovornost, službo. Najprej v domači župniji, kasneje pa tudi v pokrajinskem svetu. Pomagal mi je obveščati ali kaj drugega. Vztrajala sem en mandat, potem pa zaradi bolezni nisem več zmogla.

Franjo, kako ste vi sprejeli ženino navdušenje in zakaj ste se na njeno povabilo pridružili FSR?

Franjo: Najprej je bilo malo težje zaradi službe, bilo pa mi je tudi malo nerodno, saj sem bil edini moški v bratstvu. So me pa lepo sprejeli in zdaj se z veseljem udeležujem naših srečanj.

Kaj vaju je najbolj pritegnilo pri svetem Frančišku?

Marija: Zelo me je prevzel s to svojo preprostostjo in veseljem, z ljubeznijo do vsega stvarstva, s svojim odnosom do Boga, s hvaležnostjo do vsega ustvarjenega. To me je najbolj pritegnilo. V vsem tem sem tudi jaz videla veselje in lepoto. Neprecen-

Ijvi so bili pogovori na srečanjih, potreba po molitvi. G. Slabe nas je tudi spodbujal, da smo v župniji prevzeli kakšne naloge.

Moje mesto je najprej ob moji ženi.
Veliko sva skupaj. Zelo rad hodim
na vsa srečanja.
Vedno sem bil aktiven za bolj
»tehnična« dela, za konkretne stvari
(Franjo).

tudi zdajšnji župnik nam stoji ob strani in deluje zelo povezovalno.

Franjo, kje vi vidite svoje mesto v FSR, ko pravite, da je bolj malo moških?

Franjo: Moje mesto je najprej ob moji ženi. Veliko sva skupaj. Zelo rad hodim na vsa srečanja. Vedno sem bil aktiven za bolj »tehnična« dela, za konkretne stvari.

Marija: Franjo mi veliko pomaga. Ko sem bila predsednica KB, mi je bil ves čas v veliko oporo in pomoč na vsakem koraku.

Kaj vama pomenijo zaobljube?

Marija: Čutiva neko pripadnost, tudi zavzetost in trdnost, da sva se pravilno odločila in da sva tukaj z vsem srcem, zares. Zaobljube so velika, sveta stvar in to nas je tudi držalo skupaj, da smo obstali kot bratstvo.

Vedno vaju je videti tudi na skupnih srečanjih, taborih ... Kaj vama ta druženja pomenijo?

Franjo: Saj je vendar nekaj lepega, da srečaš in spoznaš brate in sestre! Večkrat ko greš na skupna srečanja, več jih poznaš.

Marija: Zmeraj rada greva na pokrajinska, pa tudi na narodna srečanja in na duhovne vaje. To je čisto veselje. Veliko mi pomeni, da imam po celi Sloveniji brate in sestre. Ta medsebojna povezanost je velika opora in novo navdušenje.

Franjo: Zelo rad grem na srečanja, na romanja. Zelo rad tudi molim. Če ne grem med tednom k maši ali vsak mesec na Kurešček, mi nekaj manjka. Hvala Bogu, zdaj sem v pokoju in imam čas. Televizijo sva dala stran, da lahko več moliva.

Marija: Ja, res je. Če gledaš televizijo, si potem ves raztresen, vznemirjen, razdvojen in utrujen. Samo jemlje ti čas. Tako pa ne moreš moliti ... Za stik s svetom imava samo radio Ognjišče, ki je prekrasen in nama zadostuje.

Franjo: Med vojno nismo imeli niti kruha, pa smo preživeli. Vse se da! Biti brez televizije, se v postu odpovedati kavi, alkoholu. Vse se da!

Zelo zavzet je bil tudi njegov naslednik, g. Istenič, ki nam je bil v oporo. Zelo veseli smo, da prihaja duhovnik v našo skupino,

Čutiva neko pripadnost, tudi zavzetost
in trdnost, da sva se pravilno odločila in
da sva tukaj z vsem srcem, zares. Zaoblju-
be so velika, sveta stvar in to nas je tudi
držalo skupaj, da smo obstali kot bratstvo
(Marija).

Z močno voljo dan za dnem in z Božjim blagoslovom ...

Marija: Točno tako. Veliko imava blagoslova v življenju. Tako tudi lažje in bolj z veseljem prenašava težave, stiske in bolezni, ki jih na manjka.

Bog daj, da bi se še kdo nalezal tega vaji-nega veselja in zvestobe!

Pogovarjala sem se Mateja Trajbarič OFS

Darovi

za revijo Brat Frančišek
Dragi bratje in sestre!

Spet smo bili veseli vaših darov, ki kljub krizi in recesiji pridno pritekajo. Tudi tako nam potrdite, da našega papirnatega bratca radi vzamete v roke. Če želite, vam z veseljem pošljemo položnico, lahko pa darujete tudi na račun, naveden v kolofonu, ali pa dar oddate osebno. Že vnaprej prisrčna hvala!

170 €	KB FSR Ptuj
150 €	KB FSR Sv. Trojica
130 €	KB FSR sv. Jožef MB
130 €	Župnijski urad sv. Jurija
120 €	FSR Marijinega imena
100 €	KB FSR Kostanjevica
100 €	KB FSR Tolmin
50 €	Župnija Bela cerkev
50 €	Šolske sestre Boršt Trst
40 €	KB sv. Marija Maribor
30 €	Franc Lovrencak
30 €	Vladimira Sladic
20 €	Frančišek Markelj
20 €	Zdenka Brglez
20 €	Ivanka Marjanovic
20 €	Marina Lovric
20 €	Bogdan Vižintin
20 €	Marijino oznanjenje
15 €	Boris Korencan
15 €	Jožef Legen
12 €	Almira Štrukelj
12 €	Marija Rak
10 €	Rihard Cibej
10 €	Gašper Markic
10 €	Fanika Kramer
10 €	Kristina Stralec
10 €	Ljudmila Sirc
10 €	Cvetka Likar
10 €	Ivanka Komar
10 €	Majda Knific

Duhovne vaje za FSR v Vipavskem križu

V Vipavskem Križu smo se na duhovnih vajah, ki so trajale od 20. do 23. aprila 2012, zbrali bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda (FSR) z vseh koncev Slovenije.

Zbiranje smo pričeli ob 18h zvečer, nadaljevali pa – kje drugje kot ob samostanski mizi, ki nas vedno povezuje kakor Jezusa in apostole. Molitev, napolnjena samostanska obednica, okusno in skrbno pripravljena večerja in takojšnja pripravljenost pomagati pri vseh delih pri obrokih, v kuhinji in drugje, so nam bili znamenje, da smo res skupnost bratov in sester. Po končani večerji in zahvali zanj Bogu in rokam, ki so nam jo pripravile, smo se dobili v dvorani. Sledil je pozdrav in duhovni nagovor p. Janeza Šamperla OFM Conv., ki je vodil naše duhovne vajel. Na kratko smo se vsi predstavili in z zadovoljstvom ugotovili, da je to doslej najbolj množična udeležba, saj se nas je zbralo kar 43 bratov in sester. Prišli iz krajevnih bratstev Vipavski Križ, Brezje, Slovenska Bistrica, Kostanjevica – Nova Gorica, Tolmin, Škofja Loka, Otlica in Podnanos. Zaradi velike udeležbe so bratje in sestre odstopili prenočišča oddaljenim in se sami vozili prenočevat na svoje domove, za kar so se jim ob koncu maše še posebej zahvalili. Vsi mi smo se odločili priti na ta samotni kraj, puščavo, si odpočiti, iskati Jezusa, ga bolje spoznati, mu odpreti naša srca in se mu pustiti nagovoriti. Čeprav smo starejši, je naša naloga svetiti, še bolj greti, na veke ostati sočni, kajti vedno so otroci teme močnejši kot otroci luči. Razglabljali smo, kako doživljamo Frančiškovo karizmo, kje smo mi poklicani. Velikokrat se zgublamo v malenkostih, bili smo si edini, da moramo vedno začeti pri sebi kot sv. Frančišek. Gledati na svet s priprtimi očmi in pustiti

ob strani nebstveno, za naše poslanstvo in nadaljevanje Frančiškove karizme so potrebni vztrajnost, udejanjanje naših besed, ozaveščanje in korajža. Seveda imata tudi molitev in priporočanje Sv. Duhu veliko moč. Kopali smo vodnjak, vsak zase iskali izvir, orali njive in sejali seme, ki nam ga je podarjal ob čudovitih razlagah in bogatih duhovnih mislih p. Janez. Pri pridigi smo prisluhnili pomenu treh njiv: prva njiva naj bi bila naše zemeljsko življenje, druga napredek in tretja naše duhovno življenje, za katero se moramo bolj truditi in prevzemati vsak svoj križ. Iskali smo vsak svoje geslo duhovnih vaj, ki smo ga ob zaključni maši podelili drug z drugim. Vsem nam je bilo zelo blizu geslo Stati inu obstati, pa še veliko drugih, izraženih z besedami, pisno ali pa v tišini povedanih našemu Očetu. Prižigali smo luč našega krščanskega življenja, kot smo prižigali velikonočni ogenj.

Sobotni dan, Marijin dan, smo začeli s hvalnicami. V premišljevanjih smo si bili enotni, da nas v Frančiškovem svetnem redu čaka veliko dela, dela za mir in še več posvečanja molitvi in duhovnosti. Veš čas pa smo skušali ohraniti zbranost in tišino, ki smo ju imeli priložnost doživljati na čudovitem samostanskem vrtu in okolici. V kapeli smo se zbirali pri bogoslužjih in pri izpostavljenem Najsvetejšem, kjer smo Gospodu v tišini zapupali svoje stiske, skrbi, pa tudi radosti in se mu zahvaljevali za vse milosti ter se duhovno bogatili. Imeli smo priložnost za pogovor s p. Janezom in sveto spoved. Brat Stanko Šorli pa nam je v sliki in besedi predstavil doživetja z generalnega kapitlja v Sao Paulu v Braziliji,

V pridigi smo prisluhnili pomenu treh njiv. Prva njiva naj bi bila naše zemeljsko življenje, druga napredek in tretja naše duhovno življenje, za katero se moramo bolj truditi in prevzemati vsak svoj križ.

ki se ga je udeležil oktobra 2011 in ki je bil posvečen temi nove evangelizacije. To je povabilo vsem krščanskim skupnostim, da bi imele več zaupanja v Sv. Duha, ki jih vodi v srcu zgodovine. Od nas tudi zahteva, da ne ostajamo zaprti za ogradaми naših skupnosti in institucij, ampak da sprejmemo izziv in

vstopimo v življenje, prevzamemo besedo in pričujemo. Pomeni tudi imeti pogum, da vsakdanjemu življenju postavljamo vprašanja o Bogu tako, da izpolnjujemo posebno poslanstvo Cerkve in se tudi zavedamo, da krščanski pogled na nov način osvetljuje velike zgodovinske probleme.

Zaključili smo z razmišljanji o desetih zapovedih o miru, ki so jih že na začetku Frančiškovi bratje in sestre napisali na prvem assiškem srečanju. Vera v pozitivno, odkloniti vsak predsodek, obnoviti prekinjene zveze, ohraniti dar miru in molitve, tvegati za mir, ustvarjati prostor za snovanje in ustvarjanje, verjeti v možnost spremembe, mir ima svoj temelj, pravičnost in svobodo, mir je vedno cilj pred nami.

V nedeljskem bogoslužjem smo prinesli pred Gospoda prošnje, ki smo jih kot vsak dan oblikovali sami, in se mu zahvalili, da nas je zbral v takem številu. Sledila je še kratka refleksija in spet smo bili zbrani za skupno mizo ob kosilu, smehu, spominih, sklepih in še marsičem. Hvaležni smo zapuščali naše kapucinske brate, ki so nas prijazno gostili in se, kolikor jim je dopuščal čas, tudi družili z nami. Še posebna zahvala pa gre za čudovito vodene duhovne vaje p. Janezu. Boglonaj za vse prejeto!

Ljudje imamo srce in moramo sami nekaj storiti, da bo seme vzkilo. Bodimo misijonarji v svojih bratskih skupnostih in domovih, predvsem pa bodimo prinašalci miru in začnimo »popravljanje cerkev svojega srca«. Frančišek je na koncu svoje poti dejal: ZAČNIMO – pokažimo s prstom nase, bodimo odločni in pokažimo navdušenje. Brez Frančiška bi bil svet siromašen. Kot je bil on večno mlad, ostanimo mladi tudi mi in se povezujemo z mladimi, na srečanjih, tudi preko revije Brat Frančišek, saj nas poučuje in seznanja z dogodki po svetu ter nas nagovarja, da smo bratje in sestre med seboj in vsi otroci istega Očeta.

Mir in dobro, dobri ljudje!

Stanislava Gorenc FSR

Ljudje imamo srce in moramo sami nekaj storiti, da bo seme vzkilo. Bodimo misijonarji v svojih bratskih skupnostih in domovih, predvsem pa bodimo prinašalci miru in začnimo »popravljanje cerkev svojega srca«.

Ekumenizem od Taizéja do tabora FO in FRAME

Mogoče se kdo od vas še spominja prvega prvomajskega taizéjskega srečanja v Ljubljani pred 25 leti. Za kristjane v Ljubljani pod rdečo oblastjo je bil to velik podvig. Predvsem pa je bilo omogočeno mnogim iz vzhodne Evrope, ki na Zahod niso smeli potovati, v takratno Jugoslavijo pa lahko, da so se udeležili tega srečanja.

Skupnost v Taizéju je ekumenska. Zbira mnoge, predvsem mlade, ki vsako leto obiščejo to vasico ali pa se udeležijo enega od srečanj. Zunaj Taizéja so najbolj znana novoletna srečanja, ko na prehodu leta taizéjski bratje organizirajo ekumensko srečanje v kakšnem od večjih evropskih mest. Mladi ga preživijo v molitvi, premišljevanju, pogovoru. Gojijo ekumenizem v širšem smislu – med kristjani, med različnimi narodi Evrope.

Mlade nagovarjajo, da prisluhnejo notranjemu Božjemu klicu pri izbiri svoje življenjske poti. Zelo so poudarjeni meditativna molitev ob prepevanju značilnih taizéjskih pesmi, branje Božje besede, prošnje in zahvale, klicanje Svetega Duha ter češčenje križa. Vse srečanje poteka v pisani barvi evropskih jezikov glede na sestavo udeležencev, prisotna je tudi slovenščina.

Letošnje prvomajsko srečanje je ob 25-letnici zbralo pri Svetem Jožefu poleg mednarodnih udeležencev mnoge Slovence, mlade in starejše. Mnogi starši, ki so se že pred leti udeležili kakšnega srečanja v Taizéju ali za novo leto nekje v Evropi, so izrabili priliko in pripeljali svojo družino. Udeležba je bila zelo pestra tudi po starosti, kar me je nagovorilo v razmišljanje poleg klasičnega ekumenizma med različnimi krščanskimi Cerkvami v druge vrste ekumenizma, npr. medgeneracijskega, med različnimi skupinami znotraj Cerkve ...

kot drugi (ne v prvi vrsti!) obsedel v molitvi, prepevanju in premišljevanju. To je tisto pravo, saj imamo že v Cerkvi toliko različnosti, toliko nesprejemanja onih, ki bi želeli na drugačen način hoditi za Kristusom.

Eni imajo raje glasne ceremonije, drugi tiho molitev, eni različne aktivnosti, drugi raje adoracijo ali slavljenje. Ker nismo taki, kot oni drugi, se sprašujemo, ali bi morali tudi mi tako delati, moliti. Ker nočemo, nam gredo oni drugi na živce. »Čudni so«, »malo usekani«, »pretiravajo« ... Zakaj? Zakaj ne sprejemamo drugačnosti? Že sv. Pavel graja nesprejemanje drugačnosti v svojem času – »vsi smo Kristusovi ...«

Če sem Frančiškov, zakaj se ne bi znal veseliti iskanja edinosti Marijinega dela, slavljenja Prenove v duhu. Nikakor ne zmorem toliko presedeti pred tabernakljem, kot to počnejo v kakšni skupnosti, a zakaj jih ne bi občudoval in se kdaj pa kdaj tudi sam pogovoril z Jezusom v tišini pred Najsvetejšim? Če

Kaj sploh je ekumenizem? Priznavanje, da smo kristjani bratje v Kristusu, različne veje ali mogoče celo debla iz iste korenine. Iskani skupnega v nekaterih razlikah, ki so posledica zgodovinskega medsebojnega nerazumevanja.

Pri Svetem Jožefu mi je bilo všeč, da smo se zbrali Slovenci iz različnih vej slovenske Cerkve, ki se žal zelo redko tako zberemo v isti molitvi, enako, mirno v slavljenju Boga, predstavniki različnih redovnih skupnosti, duhovniki vključno z nadškofom, laiki, preprosti ali učeni, tudi kak politik je enako

sam običajno ne dvigam rok proti nebu, zakaj bi se nelagodno počutil, če nekdo ob veselem slavljenju povzdiguje svoje roke?

Pa se omejimo na ekumenizem pri Frančiškovih redovih in skupinah. Razlike med frančiškani, kapucini in minoriti so že preveč oguljena tema. Na srečo pri nas živijo še kar v sožitju in so na različnih ravneh sposobni kar močnega bratstva. Kako pa je z ekumenizmom v samih redovih, med samostani, med brati iste hiše? Tu je dovolj materiala za razna prizadevanja, za gojenje bratstva. Araje prepustimo to prvega redu.

Po vzoru prvega ekumenskega srečanja, ko je papež Janez Pavel II. zbral predstavnike različnih Cerkva v Assisiju, imamo redne molitve za mir. Ali se zavedamo, da so te molitve tudi za edinost med nami, za sprejemanje svojih bratov in sester med skupinami, v župniji, v družini, v bratstvu?

Kot so bratje in sestre v rodni družini lahko zelo različni, pa se vseeno med seboj sprejemajo in ni dobro, če se ne razumejo, tako smo tudi

bratje in sestre v bratstvih različni, pa vendar poslani v skupno bratstvo. »Kaj imam jaz s tem«, »kako je oni čuden«, »kako mi gre ta na živce« ... Bog že ve, zakaj smo dobili ravno te brate. Če bi znali sprejeti Božjo voljo, se ne bi toliko obremenjevali z različnostjo. Tu je potreben ekumenizem – iskanje skupnega Duha, v čem smo si podobni, zakaj smo skupaj, kako se lahko medsebojno obogatimo?

Ekumenizem ni samo, da rečem: Nič nimam proti drugim. Tudi ni dovolj, pa čeprav je zelo potrebna, samo molitev za mir vsakega 27. v mesecu. Ekumenizem je aktivno dejanje. Moram se približati svojemu bližnjemu, mu prisluhniti. Slediti njegovim željam, ga vključiti v svoje želje, svoje dejavnosti.

Ko si cela frančiškovska Slovenija prizadeva za nekaj, ni primerno reči »Takrat imamo mi župnijski dan« ali »mi smo že imeli svoje duhovne vaje« ali »to se me ne tiče, nimam časa«. Kakor domača družina

ne živi samo doma, ampak hodimo vsak dan »v svet«, tako tudi Frančiškova družina ne more biti »le zase«. Živi v župniji, med skupinami ali se udeležuje skupnih aktivnosti. Tak »ekumenizem« je nujno potreben.

Kje je sedaj festival FO in FRAME, boste vprašali. Težko smo se spravili tja. Doma je bilo toliko za postoriti. A nikomur potem ni bilo žal. Veliko je bilo ekumenizma. Videl sem različne brate prvega reda. Kar mnogo

duhovnih asistentov iz vse Slovenije. Tudi sestre niso manjkale. Mladina je dobila obisk iz Hrvaške. Tudi na tej ravni je umestno povezovanje. Kot FSR-jevec pa sem se razveselil naših sester, ki so skupaj z otroci skrbele, da bi ta dan ohranili v čim slajšem spominu – pri izdelavi tort. One so bile vesele, uživali so otroci, vsi so se med seboj obogatili. In gotovo po skupnem delu nihče od starejših ni »pojamral« ob malo glasnejši skupni sv. maši, kot je je mogoče sam vaje. In otrok, ki je zlezel k patru med pridigo, kot bi gledali samega sv. Antona z Jezusom v naročju, je bil pika na i v medsebojnem povezovanju. Tudi to je ekumenizem, mar ne?

Če bomo znali bratje in sestre FSR prisluhniti mladim, če se bomo udeleževali njihovih dejavnosti ali celo pri njih sodelovali ali pa jih

bomo znali vključiti v naša srečanja, potem bo zrasel most med generacijami. Le z odprtostjo bomo zrušili zidove med FSR in mladino ter postali zanimivi za mlade, ki bi radi oblikovali svojo življenjsko pot po vzoru sv. Frančiška, da bodo pomladili Frančiškov svetni red.

Metod Trajbarič OFS

Napovednik dogodkov

JULIJ 2012

- 2. – 22. julij **Vipavski Križ:** Izkušnja poklicnosti za fante, ki razmišljajo o svojem poklicu
- 7. – 14. julij **Assisi:** Frančiškov tabor v Assisiu za najstnike z brati frančiškani
- 10. – 19. julij **Romunija:** Mednarodni poletni Frančiškov tabor za mlade z brati minoriti
- 26. julij – 2. avgust **Od Škofje Loke do Celja:** Peš romanje od Ane do Marije

AVGUST 2012

- 5. – 12. avgust **Assisi:** 6. mednarodno srečanje mladih z brati minoriti: Gospod, kaj želiš, da storim
- 6. – 12. avgust **Assisi:** Romanje v Assisi za mlade z brati kapucini
- 12. – 17. avgust **Kančevci:** Srečanje, izkušnja Boga

SEPTEMBER 2012

- 1. september **Strunjan:** Srečanje sester in bratov FSR ter privržencev sv. Frančiška in sv. Klare

Log Čezsoški ali »Kako uporabne so lahko plastične vrečke«

Z mariborsko Frančiškovo mladino smo se odpravili v Log Čezsoški. Sprva sem pomislila: »Ljubi Bog, kje sploh je to?« Druga stvar ko smo prišli tja, je bila majhna hišica v kateri nas je bivalo sedem. Okej, sem pomislila, tega vikenda resnično ne bom preživela. Vendar je bilo popolnoma drugače. Že prvi večer smo se izjemno zabavali ob igranju z dominami, čeprav smo bili vsi izredno utrujeni, saj smo prispeli pozno zvečer. Vožnja iz Maribora do Bovca pa ni ravno majhen zalogaj.

Pred spanjem smo zmolili večernice in že tukaj so se začeli protesti, kako je to brez veze. Sama sem jih molila prvič in so se mi zdele neverjetno lepe.

Noč naj bi bila čas za spanje. Ker pa je Ana našla novoletne lučke v omari, sva se odločili to zadevo malce uporabiti. Sredi noči se je začel pohod v sobo patra Tomaža, ki bi naj

zagotovo trdno spal. Vendar se je prebudil že ob »najmanjšem šepetu«. Zato je načrt žal propadel. Ta majhen šepet pa je zbudil celo hišo, kot sva ugotovili zjutraj.

Zjutraj smo se vsi skupaj spravili k zajtrku in nato napad na hribe. Pot nas je vodila do vznožja Krna. In da se ne bi vozili z dvema avtom, smo se vsi nabasali v enega, zato so nekateri dobili mesto v prtljažniku. Vsi so imeli super pohodne čevlje. Razen dveh ge-

nialcev – sama se štejem zraven. Superge (drugače: baletni copatki) res niso najboljša obutev za hribe, ampak s Primožem sva dokaz, da se to tudi da. Na vrh sva prišla, vendar sva bila popolnoma premočena. Rešitev so vrečke, ki jih obuješ na suhe nogavice in šele nato v baletne copatke. Rezultat so neprecenljive in edinstvene superge. Nekateri so po snegu in mrazu hodili celo v kratkih rokavih v prepričanju, da se ne bodo prehladili. In kot

»pravi« hribovci smo s seboj nesli tudi liter sadjevca, ki je ostal zaprt in neuporabljen. Ko smo se vrnili v dolino, smo se ustavili ob Soči in najbolj pogumni smo namakali noge v ledeno mrzlo reko. Zvečer smo imeli mašo v majhni in prijetni cerkvi.

Natiščani in nametani v majhni dnevni sobi smo si skupaj pogledali film Pogumni.

Kot se za nedeljo spodobi, smo imeli mašo, in to kar v hišici. Prišla je še gostja Eva, ki je dogajanje popestrila. Maša je bila zanimiva, saj jo je pater Tomaž prekinil (zaradi smejanja) in nam razložil vse podrobnosti pred vsakim delom, ki je sledil. Na primer pri maši se ne spodobi sedeti s prekrižanimi nogami ali pri maši se ne smejemo ali zakaj duhovnik reče »molimo«.

Zadnje ure skupnega bivanja smo preživeli ob izdelavovanju zastave, ki

smo jo potrebovali za Festival Frančiškovih otrok in Frančiškove mladine. Na koncu je sledilo še pospravljanje hiše, za katero misliš, da je majhna, ko pa pride na vrsto čiščenje in pospravljanje, je vse preveliko. Moram priznati in pohvaliti fante mariborske Framme, ki so pridno sesali, pomivali in brisali. Saj so kar za oženit.

In seveda, da pot domov nebi bila dolgočasna, nas je dobila

toča. Na drugi strani poti pa jih je dobil sneg, tako da so morali na avto namestiti verige.

Ta vikend je pustil na meni poseben pečat. Dobila sem dragocene izkušnje. Pridobila sem nove prijatelje. Naučila sem se, da skupaj zmoremo več. V mojem srcu so sedaj drobni in prijetni spomini, ki me bodo spremljali vse življenje.

Mery Senekovič

Festival FO in FRAMA 2012

Leto je bilo nekoliko in čas je bil, da se znova spet skupaj srečamo, razveselimo, zapojemo – le kdo drug kot FO in FRAMA iz ceeeee naše prelepe domovine. Naše srečanje je bilo 5. maja 2012 v Sostrem. Bilo je super! Ob 9h se je pričelo zbiranje na travniku-igrišču poleg cerkve. Sostrčani so ubrali dobro taktiko. Najprej smo se seveda prijavili, oddali star papir, ki smo ga prinesli kot vstopnico, otroci so dobili zapestnice, nato pa smo se podali do ograje igrišča, kjer smo se podpisali na tau, narejen iz kartona. Svojo pot smo nadaljevali na igrišče in ker je bilo jutro, smo se ob glasbi malo razgibali, zaplesali, da smo se zbudili. Malo pred deseto smo začeli s programom. Imeli smo dva super vodi-

telja – svetega Frančiška in sveto Klaro, ki sta nas vodila skozi cel dan. Da smo se še bolje spoznali ali pa obnovili spomin, se je najprej predstavila vsaka skupina posebej s svojo zastavo. Med predstavitvami smo ugotovili, da nismo sami Slovenci, imeli smo tudi obisk iz Hrvaške. Dva predstavnika FRAME sta nas prišla pogledat, se z nami veselit, obogatit in nas seznanit z njihovim delom. Po predstavitvah so se otroci razdelili v skupine in imeli dopoldanski del delavnic, framovci pa smo odšli v učilnico k cerkvi ter tam imeli spoznavanje in katehezo. Čas je kar prehitro tekkel in že je bil čas za kosilo. Sostrčani so

nam pripravili dobre, predobre testenine z omako – seveda tudi solata ni manjkala. Po kosilu je sledila izmenjava zastav. Način zamenjave je od nas terjal celo malce znanja. Skozi uganko smo morali ugotoviti, kateri kraj nam predaja zastavo, a nikomur to ni delalo prehudih težav, le ob predaji zastave so bile marsikje prisotne kakšne drobčkane solzice na licih otrok. Po predaji zastav je sledil še popoldanski del delavnic. Otroci so po skupinah pripravljali presenečenje, mladinci pa smo malo poslušali, kako se imajo kaj na Hrvaškem ter kako vsako leto peš romajo v Assisi. Ob treh popoldne smo se vsi skupaj zbrali v cerkvi in imeli sveto mašo, ki smo jo obogatili z ubranim petjem, igranjem in besedo. Po maši pa je sledilo še zaključno presenečenje, ki so ga pripravljali otroci, medtem ko smo drugi poslušali in se navduševali, kako bomo odšli peš v Assisi. To presenečenje pa so bile slastne torte. Bilo jih je toliko, da ni bilo časa šteti, ker so nas tako premamile. Pa tudi okusne so bile! Ko smo se res najedli tort, smo se poslovili in se odpeljali proti domu. Vsi veseli, polni Frančiškovega in Klarinega duha, se bomo radi vrnili spet na festival FO in FRAME, kjer koli že bo.

Klara Praznik, animatorka FO v Nazarjah

Komisija za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva (PMOS)

Pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva so od nekdaj bili pomembni deli Frančiškovega življenja po evangeliju. Frančišek se je srečal s sultanom kot glasnik miru, svojo željo po pravičnosti, miru in ohranjanju stvarstva pa je obeležil v mnogih svojih delih, med drugim tudi v Hvalnici stvarstva oziroma Sončni pesmi. Po njegovem zgledu so številni bratje nadaljevali delo na teh treh področjih in ravno v sodobnem času, ko sta pravičnost in mir marsikje zlorabljeni ali kršeni, ekološka vprašanja pa postajajo ena izmed najpomembnejših vprašanj, se

je v Severni Ameriki med brati frančiškani izoblikovala iniciativa za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva (Justice, peace and integrity of creation – JPIC).

Komisija za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva je svoje delovanje začela leta 1991, ko je bila vzpostavljena prva pisarna Komisije v Missouriju v Združenih državah Amerike. Kasneje se je gibanje razširilo na druge celine – v Evropo, Afriko, Azijo in Južno Ameriko, v povojih pa je gibanje tudi v Avstraliji. Danes je sedež Komisije v Rimu, pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva pa so postali ena od petih prioritet življenja v redu manjših bratov.

Vizija gibanja je živeti po zgledu svetega Frančiška Asiškega in si prizadevati za pravičnost in mir na svetu ter za ohranjanje stvarstva. Spodbujati solidarnost z obrobniimi, revnimi in

ubogimi ter trpečimi. Hkrati so bratje v svoje delovanje vpletli tudi ekološko noto, prizadevajo si namreč za trajnostni razvoj in življenje v sozvočju z naravo. S svojim delovanjem bratje oznanjajo evangelij upanja ter pomagajo ljudem vrniti njihovo dostojanstvo.

Bratje delujejo povezani v odbore, komisije, kot koordinatorji in v zadnjem času predvsem kot animatorji. Združenje na lokalni ravni tako vodi animator iz vrst manjših bratov, pomagata pa mu dva animatorja laika.

Bratje so s Komisijo za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva aktivno udeleženi v boju za človekove pravice in enakost med ljudmi ne glede na raso ali barvo kože. Prizadevajo si tudi za pravično plačilo za delavce, poštene zaposlitvene prakse, dostojanstvo in enakost žensk, borijo se proti spolnim zlorabam, nadlegovanju, nasilju v družini, smrtni kazni. Organizirajo tudi ekološke pohode in proteste ter se zavzemajo za svobodo, pravičnost in mir po vsem svetu.

Kako lahko tudi vsak dan živimo po načelih pravičnosti, miru in ohranjanja stvarstva?

Spreminjanje sveta je lahko preprost del našega vsakdanjega življenja. Tukaj je zapisanih 10 načinov, kako lahko tudi mi na preprost način pripomoremo k spremembam v svetu:

1. *Pouči se o svetu okoli sebe, živi pošteno in v skladu s svojimi željami in prepričanjem.*

2. *Delaj za spremembe.* Nameni nekaj svoje-

ga časa in talentov za stvari, ki bodo koristile vsem in ki so v tvoji okolici najbolj pereče oziroma problematične.

3. *Premisli, ponovno uporabi, popravi in recikliraj.* Razmisli, kakšne stvari uporabljaš, kje jih kupuješ in kaj narediš z njimi, ko se pokvarijo oziroma po koncu uporabe. Na koncu uporabi vse, kar moreš, popravi, kar se da popraviti, in recikliraj vse, kar je primerno za reciklažo.

4. *Jej za življenje.* Izberi stvari, ki so gojene ekološko, čim

bližje tvojega doma in so čim manj predelane.

5. *Zmanjšaj svoj ekološki odtis.* Manjkrat uporabi avtomobil, več hodi in kolesari ter uporablaj energijsko varčne in okolju prijazne naprave.

6. *Pomagaj pri spreminjanju izobraževalnega sistema.* Če imaš stik z učenci, študenti ali poklici, vključenimi v izobraževanje mladih, se zavzemaj, da bodo informacije, ki jih prejemaajo ali podajajo, pravične ter bodo spodbujale kritično mišljenje in motivirale človeka za sooblikovanje boljšega sveta.

7. *Etično vlož svoj denar.*

8. *Pomagaj graditi skupnost.*

9. *Uči druge.*

10. *Prizadevaj si za uravnoteženost življenja.* Postavi si smiselne in dosegljive cilje ter deluj po načelu »čim več dobrega, čim manj škode«.

Zdenka Pišek

Naše vsakdanje prehranjevalne izbire

Njihov vpliv na človeka, družbo in na duhovnost

Naše življenje je sestavljeno iz odnosov, iz odnosa do sebe, do drugih ljudi in do Boga. S teh treh vidikov želim razmišljati o naših prehranjevalnih izbirah – kakšen vpliv imajo te izbire na nas same, na druge ljudi in na odnos z Bogom. Zanimal nas bo predvsem izvor hrane – ali je hrana rastlinskega ali živalskega izvora. V resnici je seveda vsa hrana rastlinskega izvora. Če jemo meso, je morala žival najprej pojesti veliko rastlin ali pa drugih živali, ki so spet jedle rastline.

Vpliv prehranjevalnih izbir na posameznika

Kako moja izbira hrane vpliva name? Najprej je to gotovo vpliv na telo, na moje zdravje, sposobnosti in počutje. V zadnjih desetletjih se ljudje v zahodnih družbah obilja vsak dan imenitno gostijo, tako kot so se nekdaj samo ob praznikih. Tako bogat način prehrane skupaj s pretežno sedečim delom pa je zdravstveno zelo tvegan. To vemo vsi. Malokdo pa ve, da je mnogo prehranskih priporočil le slabo znanstveno utemeljenih. Mnogo priporočil je nastalo tako, da so rezultate poskusov z živalmi nekritično prenesli na ljudi. Tako npr. priporočilo o količini potrebnih beljakovin v človeški prehrani temelji na poskusu s podganami, v katerem so ugotovili, da podgane hitreje rastejo, če uživajo več beljakovin (pustimo zdaj ob strani to, da hitra rast ni nujno tudi zdrava). Ker imamo ljudje podobno biokemijo kot podgane, so vrednosti beljakovin vzeli kot priporočilo za človeško hrano. Taka napaka se potem lahko vleče desetletja – in v tem primeru tudi se.

V resnici pa ljudem sploh ni treba jesti hrane živalskega izvora, da bi bili zdravi in polni energije, preobilica beljakovin pa je zdravju škodljiva. Ameriško dietetično združenje npr. zagovarja rastlinsko prehrano ne le kot ustrezno, temveč celo kot bolj zdravo od živalske. Skupaj z Dietetiki Kanade so zapisali: »Vegetarijanska prehrana ponuja raznolike prehranske koristi,

vključno z manj nasičenimi maščobami, manj holesterola in živalskih beljakovin, prav tako pa več ogljikovih hidratov, vlaknin, magnezija, kalija, vitamina B₉ (folna kislina) in antioksidantov, vitamina C in E ter rastlinskih kemikalij.« Različne študije so pokazale, da imajo vegetarijanci manj težav zaradi debelosti, manjšo pojavnost različnih vrst raka, manj

srčno-žilnih bolezni, nižji krvni pritisk, nižje vrednosti holesterola v krvi, manj ledvičnih kamnov, diabetesa, osteoporoze ... Največja pojavnost teh bolezni je v tistih pokrajinah, kjer je poraba mesa in mlečnih izdelkov največja.

Kaj pa nam pove pogled na človeško telo? V mnogih ozirih je povsem podobno telesom rastlinojedih živali. Naši zobje imajo ravne površine, ki so primerne za mletje, čeljusti pa lahko premikamo levo in desno in tako žvečimo. Imamo nohte, ne krempljev. Glede na dolžino trupa imamo zelo dolgo in zavito črevesje, po katerem hrana potuje počasi, tako da lahko dobro izkoristimo hranila. Naša želodčna kislina ima pH vrednost med 4 in 5 – pri človeku in rastlinojedih živalih je ta kislina kar dvajsetkrat šibkejša kot pri mesojedih živalih. Naša slina je bazična in vsebuje encim ptialin, ki omogoča razgradnjo ogljikovih hidratov. Poleg tega nimamo nikakršnih plenilskih instinktov. Pogled na trpeče živali nas večinoma tako gane, da ga le težko prenesemo (zato so klavnice skrbno skrite očem javnosti).

Mesojede živali za razliko od nas lahko čeljust premikajo samo vertikalno, ker hrane ne žvečijo, ampak pogoltnejo cele kose. Glede na dolžino trupa imajo zelo kratko črevesje, saj se mora meso iz telesa hitro izločiti, ker sicer začne sicer v črevesju gniti, pri tem pa se tvorijo strupi. Želodčna kislina ima pH vrednost največ 1, kar jim omogoča prebavljanje mesa. Tudi slina mesojedcev je kisl.

Meso je za zdravje ljudi lahko tudi nevarno. Ljudje imamo namreč iste bolezni in zajedalce kot živali in ti se z mesom prenašajo v človeka, npr. trakulje, metljaj, virus H5N1 (ptičja gripa) ipd. Veliko ljudi se je mesni prehrani in mlečnim izdelkom odreklo po izbruhu epidemije norih krav, saj se bolezen v nekaterih primerih prenaša tudi na človeka. Pri rastlinah ta nevarnost ni tako velika (razen pri rastlinah, ki so prišle v stik z okuženimi živalskimi izločki), ker imajo rastline

drugačne zajedalce in drugačne bolezni. V mesu živali, ki so rejene za zakol, so tudi velike količine zdravil, hormonov in antibiotikov, s katerimi pri množični reji v prenatrpanih prostorih preprečujejo širjenje bolezni in pospešujejo rast. Mleko in mlečni izdelki poleg tega vsebujejo somatske celice, to so izcedki mehanskih in vnetnih ran, ki pri kravah molznicah nastanejo zaradi molznih strojev. Dovoljena količina teh celic po ameriških standardih je ena kapalka v kozarcu mleka. Še ena nevarnost pri mesni prehrani so pesticidi, ki se v telesih kopičijo. Višje ko gremo po prehranjevalni verigi, večja koncentracija pesticidov je v organizmih. V splošnem vsebujejo najmanj pesticidov rastline, največ pa zveri in mrhovinarji.

Zdaj, ko vemo, da za zdravo življenje ni potrebno uživati mesa, pa se lahko posvetimo še drugemu vidiku vpliva izbire prehrane na posameznika. Dokler človek verjame, da je za njegovo življenje in zdravje neobhodno potrebno jesti meso, se nekako sprijazni s trpljenjem drugih bitij v klavnicah in drugih živinorejskih obratih. Tako nastane v človeku

razdvojenost – pogled in misel usmerja proč od tega, v kakšnih okoliščinah nastaja njegova hrana. Če pa vemo, da je uživanje mesa samo ena od prehranjevalnih izbir, potem se lahko svobodno odločimo, v kolikšni meri želimo biti še naprej naročniki vsega tega trpljenja.

Pri pridelavi mesa ne trpijo samo živali, pač pa tudi ljudje. Organizacija Human Rights Watch, ki budno spremlja uresničevanje človekovih pravic, je izdala dokument, v katerem opozarja, da so zaposleni v klavnicah in pakirnicah mesa izpostavljeni tako veliki nevarnosti in nasilju, da so kršene njihove človekove pravice. Ribarjenje na odprtem morju pa je eden od najnevarnejših poklicev.

Vpliv prehranjevalnih izbir na družbo

Kako moje prehranjevalne izbire vplivajo na druge ljudi? Že prej smo omenili, da je vsa hrana rastlinskega izvora. Če se prehranjujemo z živalmi in njihovimi produkti, nastanejo pri takem načinu prehranjevanja velike izgube hrane, vode in energije, poleg tega pa je

to velik vir onesnaževanja. Poglejmo, kakšen vpliv na okolje ima živinoreja.

Po podatkih Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) živinoreja trenutno izkorišča 30 % celotne kopenske površine na Zemlji, pridelavi krme za živino pa je namenjenih 33 % vseh obdelovalnih površin. Na svetu živi 21 milijard živali, gojenih za meso, mleko itd., to je trikrat toliko, kot je ljudi. Vsako leto ubijemo za hrano 53 milijard samo kopenskih živali. Da vse te živali nahranimo, je potrebno pridelati ogromne količine hrane. 65 % vsega žita, ki ga pridelamo, se vsako leto namenijo za hrano teh živali.

Živinoreja ima vedno večje potrebe po pašnikih in poljih za živalsko krmo, kar ima za posledico pospešeno krčenje gozdov in hudo degradacijo prsti zaradi prekomerne paše, teptanja in erozije. Ker primanjkuje prostora za polja, v Aziji in Južni Ameriki krčijo deževni gozdi; vsako minuto je po podatkih Greenpea-

cea samo v Braziliji posekana za šest nogometnih igrišč velika površina pragozda. S tem se uničujejo habitati mnogih živalskih in rastlinskih vrst, ki zaradi tega izumirajo. Vsak dan izumre po 200 rastlinskih ali živalskih vrst. Poleg tega je živinoreja velika grožnja za vedno bolj omejene vodne vire in s tem povzroča širjenje puščav. Pridelovanje krme za živali zahteva izredne količine vode, prekomerna paša na velikih površinah močno vpliva na vodni cikel, poleg tega pa živinoreja z odplakami iz farm, zdravili in snovmi za pospeševanje rasti tudi močno neposredno onesnažuje vodo. Na neki univerzi v Kaliforniji so izračunali, da je za kilogram govedine potrebnih vsaj 3.700 litrov vode (nekateri znanstveniki navajajo še veliko večjo številko), medtem ko je za kilogram žita potrebnih le 120 litrov vode. Pri tem je v kilogramu mesa približno 2800 kalorij in 174 g beljakovin, v kilogramu žita pa 3300 kalorij in 110 g beljakovin. Po podatkih inštituta

WorldWatch je za pridelavo hrane za mesojedca potrebna 20-krat tolikšna površina zemlje kot za pridelavo hrane za rastlinojedca. Opozarjajo tudi, da bi milijardo ljudi na svetu, ki živijo v pomanjkanju in lakoti, z lahkoto nahranili, če z žitom, sojo in drugimi pridelki ne bi hranili živali, gojenih za meso, mleko, jajca, usnje, volno ...

Že dolgo je znano, da je živalska industrija največji povzročitelj globalnega segrevanja. Nedavna raziskava je ugotovila, da je industrija mesa in ostalih izdelkov živalskega izvora odgovorna za celih 51 % svetovnih emisij toplogrednih plinov, več kot ves promet skupaj, vključno z letalskim.

(Nadaljevanje v prihodnji številki.)

Meta Longyka

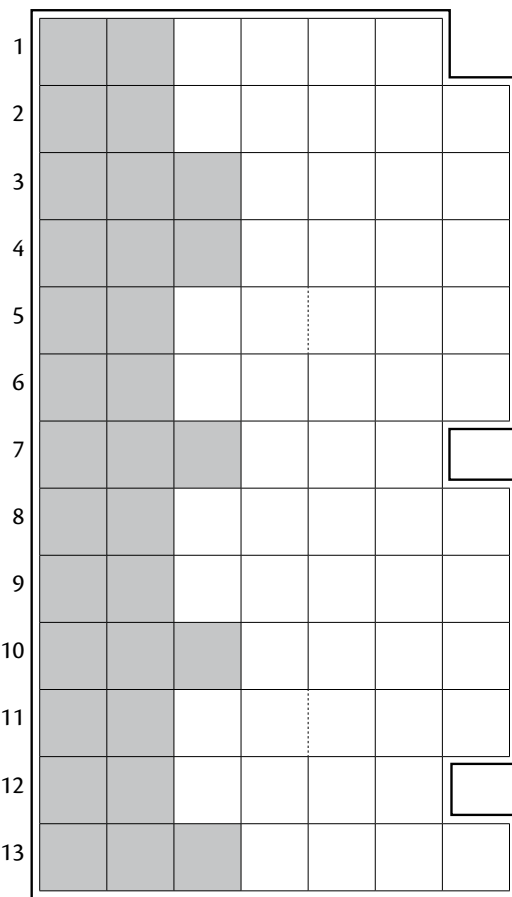

Nagradna zlogovna izpolnjevanka

Iz zlogov, podanih po abecednem redu, sestavite 13 besed, ki jih zahtevajo opisi, in jih vpišite v lik. Ob pravilni rešitvi boste na označenih poljih dobili verz iz Frančiškove Sončne pesmi.

ALE – FI – GO – GOL – HVA – IVAN – JA
– JE – KA – KA – KA – KO – LA – LEC –
LUJA – MOJ – NAR – NI – OD – ODI – RA
– SA – SE – SE – SEJ – SPI – STER – STI – ŠI
– TA – TRA – VAN – VE – ZA – ZA

1. slovenski kolesar in trener (Franc, roj. 1944), 2. velikonočni vzklík, 3. ime reke v zahodni Rusiji z dolžino 5539 km, 4. kdor zna kaj dobro, navadno strokovno narediti, 5. hrib, na katerem so križali Jezusa, 6. spiralno zavita črta, 7. odpuščanje grehov, 8. omama pred operacijo, 9. podolgovat, tanjši, na enem koncu ošiljen predmet za šivanje, 10. električni aparat za sesanje prahu, 11. prodajalna tobačnih izdelkov, časopisov in revij, 12. ženska oblika imena Ivan, 13. Homerjev junaški ep, ki opisuje Odisejevo vračanje domov.

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

»modelar, stih, NUK – KAR STE STORILI KATEREMU OD TEH MALIH, STE MENI STORILI.«

Na uredništvo ste poslali 24 pravilnih odgovorov.

Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje.

Izžrebani so bili naslednji nagrajenci:

1. nagrada: **Mojca Čušin**, 5270 Ajdovščina;

2. nagrada: **Miro Srdarev**, 1000 Ljubljana;

3. nagrada: **Antonija Mikelj**, 4000 Kranj.

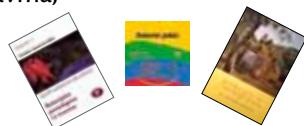
Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Küzmičeva 6, 1000 Ljubljana), do 3. avgusta 2012. Čakajo vas naslednje nagrade:

1. nagrada: Christian Gostečnik, Relacijska paradigma in travma;

2. nagrada: DVD Duhovni poklic;

3. nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Začenjamo nov podlistek v rubriki Korenine in sadovi

Naslednjih nekaj let nas bo v podlistku Korenine in sadovi spremljal španski frančiškan Javier Garrido, ki je desetletja prebiral nam vsem znane Rožice in se ob njih odpiral za premišljevanja in odmeve. Dejstvo je, da lahko ob Rožicah hitro zamahnemo z roko in jih odpravimo med pravično in legendarno šaro, ki nima za naš zgodovinskokritični čas nobene veljave več.

Lahko pa ob njih odpremo pot globinam svojega bitja in tako odkrijemo vsebine, ki nam pomagajo v sedanjosti zaživeti vrednote, ki so tedaj oblikovale omenjene zgodbe in nikakor niso zastarele, čeprav so zgodbe dobile patino stoletij.

Ko bomo ponovno brali pripovedi iz Rožic (nekateri pa morda celo prvič), ne pozabimo dati posebnega poudarka Javierjevemu odmevu, potem pa poiščimo še svoje. Priznajmo rožicam njihovo moč!

Prevod Rožic Alojzija Resa iz leta 1927, ki so ga posodobili že kapucini za izdajo pri Mohorjevi družbi leta 1992, bom za revialno izdajo v Bratu Frančišku še malce pregledal in posodobil. Prevod Garridovih odmevov pa bo pripravljala Robert Kralj.

br. Miran Špelič OFM

Javier Garrido

Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (1)

Predgovor

Dokler nismo začeli uporabljati *Spisov sv. Frančiška*, so bile *Rožice* glavno orodje za uvažanje v frančiškansko duhovnost. Spominjam se svojega otroštva in mladostništva: tiste upodobitve, v kateri je Frančišek primoral Maseja, da se na križišču naredi »vrtavko«, ali tiste o divjem volku, ki je – krotak in ponižen – dal taco Frančišku ... Zakaj jih danes skoraj ne beremo več?

Vsekakor je več vredno, da spoznamo Frančiška neposredno, ne po njegovih »legendah«. Zgodovinarji so nam poleg tega s svojimi kritičnimi metodami pokazali, da so celó na Čelanskega, življenjepisca tako blizu Frančišku, vplivali določeni teološki interesi, kaj šele na sv. Bonaventura ... Kaj lahko pričakujemo od knjige, kot so *Rožice* – napisane na začetku 14. stoletja –, ki si prizadeva zbrati in razložiti nekatere spomine – nadvse idealizirane – o izvoru frančiškanskega gibanja? Ali ni nastala v središču Italije, med brati, ki so se pritoževali nad razvojem reda, in v jedru italijanskega naroda, ki je vedno oboževal svojega najznačilnejšega svetnika? Toda če nočem, da bi mi škodilo spoznanje, ki samo analizira in popredmeti, se obrnem bodisi na *Spise*, pri

čemer ne upoštevam razlag, bodisi na *Rožice*. Zakaj? Strani, ki sledijo, so osnutek odgovora. Kdor ne bo zmožen okušati *Rožic*, dvomim, da bo spoznal Frančiška in to, kar je sprožil v srcih vernikov, ki so postali njegovi učenci in ga pristrčno ljubili.

Prav *Rožice* zahtevajo dvojno gibanje, ki je značilno za odraslo izkušnjo vere dandanes. Podobno se nam dogaja z mnogimi drugimi besedili krščanskega izročila, začenši z evangeliji. Po eni strani se moramo kritično distancirati od besedila in pri tem

razlikovati med zgodovino in razlago. Ne gre samo za znanstveno kulturo, temveč za nov način razumevanja božjega delovanja v zgodovini, bolj človeški in manj čudežni. Po drugi moramo znova oživiti – onstran kulturnih pogojenosti – duha besedila in priti v stik z istim valom, ki je ustvaril te strani.

Na to odgovarja osnutek odmevov in premišljevanj, s katerim začenjam branje in razlago *Rožic*. Z enim opozorilom: ne opravljam dela razlagalca, temveč bralca, ki izraža zanimanje. V zvezi z besedilom si dopuščam svobodo za ponovno branje preteklosti iz

ttega, kar me osebno zaposluje v sedanjosti. Gre za *premišljevanja* v pravem pomenu.

Od tako imenovanih *Rožic* sem napisal samo odmeve prvih 40 poglavij, kajti od 41. poglavja dalje se navezujejo na brate, ki niso bili sodobniki sv. Frančiška, in da ne bi preveč povečeval obsega knjige. Dodajam pet klasičnih *premišljevanj o ranah*. In vendar se nisem mogel upreti dopolnitvi besedila s poglavji, posvečenimi bratoma *Juniperju* in *Egidiju*, tako značilnima osebnostima prvotnega frančiškanskega gibanja, in ki v ljudskih izdajah še vedno tvorijo osrednji del *Rožic*.

O metodi odmevov

Ta je v tem, da damo odločno prednost besedilu. V ta namen svetujem »branje pasivne pozornosti«. Ni povsem »lectio divina«, molitveno branje svetega besedila, a mu je podobno.

Gre za to, da se izognemo branju, ki išče v besedilu pojasnilo ali ki se ga lotimo z analitično metodo. Zahteva srčno empatijo/vživetje v besedilo in to, da ga

ne uporabimo za noben vnaprej določen cilj. Naj odmeva iz svoje lastne izrazne in prvotne zmogljivosti.

To ne velja za katero koli besedilo, toda za *Rožice* to vsekakor velja.

Prvič zato, ker zbere tipične spomine Frančiška in njegovih tovarišev. V prvi vrsti ne vzbuja zanimanja zaradi svoje zgodovinske vrednosti, marveč zaradi tega, kar predstavljajo zame kot frančiškana ali za moje krščansko življenje kot konkretno uresničevanje evangelija.

Že pred nekaj leti sta biblična eksegeza in »pripovedna teologija« izrazili zahtevo po osrednji pomembnosti poročila.

Vendar gre za zgodovino, ki jo pripovedujejo verniki, v luči vere in v zvezi z mojo poklicanostjo, da hodim za Jezusom.

Res je, da se bomo težko mogli izogniti določeni napetosti med *zgodovino* in *legendo*. Takšna je kulturna razlika med tistimi, ki so verjeli v zgodovinsko dobesednost besedil, in nami, ki smo navajeni na demitologizacijo. Toda če vnaprej postavimo zgodovino nasproti legendi, si sami zapremo možnost branja najboljših hagiografskih poročil tradicije. Posebno o tem si preberite drugo premišljevanje drugega dela te knjige.

Drugič, ker je spomin tako ustvarjalen na področju književnosti, smo ga okrasili s podobami simbolnega bogastva, ki razburkajo naše želje in najgloblje sanje. Zgodovina in poezija se združita v uglašeno celoto.

Obstajajo zgodbe, ki so poezija v svoji goli resnici. S tem ima opraviti krščanska svetost. Jezus, Frančišek Asiški ... *Rožice* so znale na čudovit način izraziti luč, ki izvira iz globine krščanskega bivanja.

Obstajajo besedila, ki znova ustvarijo spomin, ga izpopolnijo in idealizirajo, tako da oblikujejo simbol, ki ga predlagajo.

V *Rožicah* ni lahko razločevati med resničnostjo Svetnika in njegovo idealizacijo. Takšno razlikovanje prav tako ne zani-

ma metode odmevov, a prihaja nedvomno bolj spontano v stik z enimi prizori kot z drugimi. Moja izkušnja *Rožic* mi pravi, da je njihova književna ustvarjalnost bolj uspešna, če ostane zvesta spominu. So poglavja, katerih ideološka pristranskost zatemni poetično moč, ki prevzema celoto knjige.

Toda tudi tu naš racionalizem naleti na nasprotja. Preberite si prvo premišljevanje drugega dela: *Frančišek in frančiškanstvo*.

Če bi me kdo vprašal, v čem je skrivnost odmevnosti *Rožic*, bi mu brez oklevanja rekel: brati jih z očmi otroka, ki ga vsakdo nosi v sebi. Če mu je bil poleg tega dan dar duhovnega otroštva, se bo počutil nadvse udobno.

Taka metoda je zelo subjektivna. Jasno, ker gre za življenjsko in prizadeto branje, in ga vsak opravlja iz svoje zgodovine in sedanjega trenutka. Leta 1968 sem naredil prvi osnutek. Razlika med tistimi odmevi in temi, je očitna, čeprav ugotavljam tudi bistveno nepretrganost srca.

Bralec bo moral priti do svojih lastnih odmevov.

Pamplona, 2001

I. Dvanajst prvih Frančiškovih tovarišev

**V imenu našega križanega Gospoda
Jezusa Kristusa in njegove Matere
Marije!**

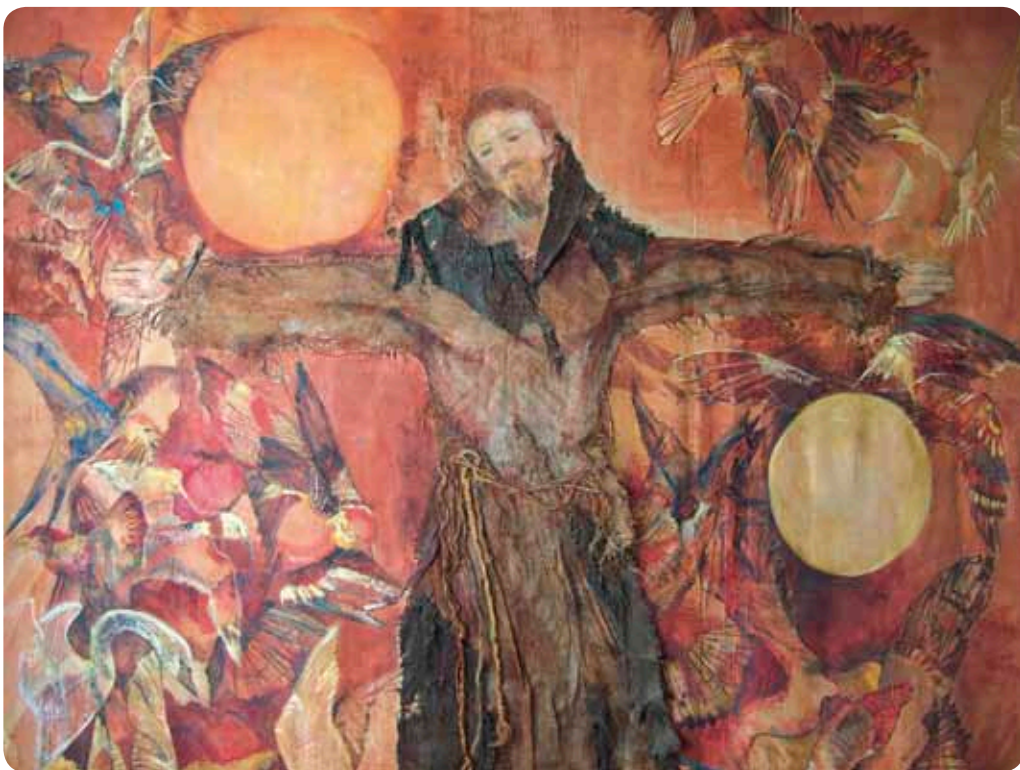
Ta knjiga vsebuje nekatere rožice, čudeže in pobožne zglede slavnega ubožca Kristusovega, gospoda svetega Frančiška in nekaterih njegovih svetih tovarišev, v hvalo Jezusu Kristusu. Amen.

Najprej je treba premisliti, da je bil slaven gospod sveti Frančišek v vseh delih svojega življenja podoben Kristusu: kakor si je namreč Kristus, ko je pričel učiti, izbral dvanajst apostolov, da bi zaničevali vse posvetne reči in mu sledili v uboštvi in drugih krepostih,

tako si je sveti Frančišek ob utemeljitvi reda izvolil dvanajst tovarišev, ki so se oklenili najvišjega uboštva.

In kakor se je eden dvanajsterih apostolov, ki se je imenoval Juda Iškarijot, izneveril apostolstvu in se obesil, prav tako se je eden izmed dvanajstih tovarišev svetega Frančiška, ki mu je bilo ime Janez Kapela, izneveril in se nazadnje obesil. In to je izvoljenim mogočen zgled ter nagib k ponižnosti in strahu; pomislimo, da nihče zanesljivo ne ve, ali bo do konca vztrajal v božji milosti.

In kakor so bili sveti apostoli vsemu svetu zgled čudovite svetosti in polni Svetega Duha, tako so bili tudi sveti tovariši svetega Frančiška moške tolikšne svetosti, da od apostolskih časov sem svet ni imel tako čudovitih in svetih mož. Kajti eden izmed njih je bil zamaknjen v tretja nebesa, kakor sveti Pavel,

in ta je bil brat Egidij; drugemu izmed njih, namreč bratu Filipu Dolgemu, se je dogodilo, da se je angel z gorečim ogljem dotaknil njegovih ustnic, kakor se je pripetilo preroku Izaiju; zoper drug, in ta je bil brat Silvester, se je z Bogom pogovarjal kakor prijatelj s prijateljem, kot je to počel Mojzes; eden je poletel z bistrostjo uma prav do luči božje modrosti, enak orlu, to je svetemu Janezu Evangelistu, in ta je bil najponižnejši brat Bernard, ki je s posebno globokostjo razlagal Sveto pismo; in drug je bil, ki ga je Bog posvetil in prištel med izvoljene v nebesih, ko je še živel na zemlji, in ta je bil brat Rufin, plemič iz Assisija.

Tako so bili vsi počaščeni s posebnim znamenjem svetosti, kakor se bo nadalje bralo.

Odmev za danes

Frančiškovih tovarišev je bilo pravzaprav enajst, preden je papež potrdil njegov evangelijski način življenja. Dvanajsti je bil on sam, ki si nikoli ne bi drznil zasesti Jezusovega mesta, kljub temu, da ga je potem marsikdo klical »drugi Kristus«.

Danes na osnovi znanstvenih kriterijev trdimo, da gre tu za »pobožno književnost poveljevanja«. Toda ali slutimo hrepenenje po poistovetenju s Kristusom in njegovimi apostoli, ki je navzoče v srednjem veku?

Ali nismo danes nezmožni sanjati o etičnih in verskih junakih?

O skupini izbranih, tesno povezanih, ki so poznali frančiškansko avanturo temeljitega uboštva.

O svetnikih ... Vsaka doba si jih predstavlja na svoj način. V okolju, v katerem so bile napisane *Rožice*, so najvišji ideal predstavljali zanesenjaki, očaranci nad zrenjem Boga trikrat svetega.

Kaj pa mi? Včasih imam vtis, da smo, ujeti v naša nizkoleteča sanjarjenja, nehali sanjati.

Meja med veličino evangelijske poklicanosti in našimi človeškimi zablodami je bolj zbrisana, kot si mislimo. »Nihče ne more biti gotov o tem, da bo do konca ostal v Božji milosti.«

Junak in protijunak si nista tako daleč.

Se nadaljuje.

*Posodobljeni prevod Alojzija Resa
pregledal br. Miran Špelič.
Odmeve prevedel Robert Kralj.*

Naš Camino

Ta dan je vse potekalo lahkotno. Za nas kolesarske peregrine, vajene raznoraznih preizkušenj, skorajda na robu lenobe in dolgočasje. Nabran in nakopičen adrenalin v naših telesih je zaman iskal ventil za sprostitev. Pot je tekla po nezahtevnem terenu ravne pokrajine, vetra ni bilo, sonce je medlo sijalo, temperatura je bila optimalna in zastavljeno smo imeli krajšo dnevno etapo. Siesto smo si privoščili v majhni vasi, ki je nudila senco in hladno pivo. Kuhali nismo. Jože nam je rezal šunko, kruh in paradižnik. Imeli smo čas za dremanje, pisanje dnevnikov in pohajkovanje. Prav nič nas ni preganjalo.

Ta neverjeten, od Boga dan miren dan nas je pestoval tudi ob nadaljevanju poti in prihodu v Sahagun. Prijetno in majhno mesto nam je nudilo nočitev v stari in opuščeni cerkvi, ki je bila preurejena v gledališče in albergue. Spalni prostor je bil na lesenem podestu podstrešja, pregrajen v neakšne bokse, s spalnim delom in sanitarijami, brez oken in vrat. Skupinski prostor je narekoval skupinsko dinamiko in red.

6. etapa, četrtek, 25. avgust 2011

Lahkotnost in mirnost smo potegnili tudi v današnji dan. Pred nami je bila kratka kolesarska tura in dolg ogled mesta Leon.

Mesto ni dobilo imena po kralju živali, kot bi lahko sodili po levu v znaku in grbu mesta. Ime je dobilo po rimski legiji (legion), ki je ustanovila mesto v 1. stoletju pred našim štetjem. Leon je znan po veliki katedrali, ki je bila zgrajena s prispevki romarjev, ki so romali v Santiago po francoski poti. Gotska katedrala se ponaša z vitraži, zato jo včasih imenujejo tudi Hiša luči.

Kraljevsko smo osvojili najrazkošnejši albergue na našem romanju. Nudil nam je čiste, nove in moderne prostore z brezplačnim internetom. V kopalnici smo okupirali pralni in sušilni stroj. Vse naokrog je dišalo po čistem, kot smo sveže

opravljeni dišali tudi mi, opravljeni za osvojitve mesta. Privoščili smo si kraljevski nakup spominkov in nekateri tudi kraljevsko večerjo.

Zelo razkošno je bilo vse skupaj, tudi po času, ki smo si ga vzeli. Mene je ta dan obiskala mati nostalgija in hrepenenje po objemu dragih, ki sem jih pustila na domači grudi. Zdoma smo bili že teden dni.

Sprostitev je bila popolna, vendar smo neke v sebi vedeli, da gre le za zatišje pred nevihto. Pričakuje nas Galicija z razgibanim terenom in zahtevnimi vzponi, ki bodo pomenili preizkušnjo za prav vse, tudi najbolj večje kolesarske borce.

7. etapa, petek, 26. avgust 2011

Hladno in megleno jutro nas je pospremlilo v dan pričakovanega vzpona na 1440 m visok prelaz Cruz de Hierro. Kolesarski števcji so namerili le 11 stopinj Celzija. Dopoldne bo še šlo, smo se spodbujali med zapenjanjem in zavezovanjem kolesarske opreme. Po opoldanski malici, ki bo tokrat polna sladkih in energijskih dobrot za moč in pogum, bo šlo zares.

Ob prvem vzponu iz Leona nas je objelo in ogrelo toplo, zlato sonce, naš zaveznik, odkar nas ni mučila neznosna vročina. Ustavili smo se

in si privoščili jutranjo kavico. Prav prijazno so nas pocrkli lastniki z vzhodnjaško govorico, mogoče ruščino? Naprej bo šlo lažje, noge in duša sta se ogrela. Nisem poslušala, ko so pripovedovali, da se prav kmalu, na vrhu, ustavimo in zakaj. Samo, da bo šlo! Tisti trenutek še nisem vedela, da me tam čaka najslajše doživetje na Caminu.

Slehernega popotnika se Camino dotakne na njemu lasten način in ga poboža po razgaljeni duši. V nekem trenutku, ko je za to dovolj pripravljen in odprt. Santuario de la Virgen del Camino, moderna cerkev iz prejšnjega stoletja, je razgalila mene in mi pustila za vekomaj svoj pečat. Tu sem srečala sebe, tu sem šla vase, tu sem srečala smisel, tu sem vedela, tu je bil Bog. Objem, ki sem ga prejšnji dan pogrešala, mi je bil dan. Arhitektura moderne cerkve od zunaj spominja na dela Jožeta Plečnika. Je štirioglasta s skulpturami in zgodbo na pročelju, visoko v nebo štrli ozek špičast zvonik. Spominja na Plečnikovo prvotno zasnovo našega parlamenta. Znotraj stavbe te objame toplota lesa, s katerim je obložen pod. Gladke bele stene poudarijo veličastnost glavnega in edinega oltarja v osrednjem prostoru. Starinski zlat oltar se pod stropom zaključuje kot streha zaradi učinka svetlobe, ki pada skozi strop na kamen. Neverjetno, igra svetlobe pričara svetlo streho kot nebo, nebesa, večnost (glej sliko!). Ob občudovanju lupine se je zgodila še vsebina. Mene in Andrejo je z gibom roke poklicala neka gospa v zakristijo. Radovedni sva ji sledili in naleteli na manjši oltar device Marije, manjši prostor, ki naju je klical, da

sedeva in za hip pozabiva na druge. Žal sem o tej cerkvi našla zapis le v španščini, ki je ne razumem, da bi o njej izvedela kaj več. Prepričana pa sem, da je to arhitektovo življensko delo in da se za njim skriva bogata vsebina.

Opoldanska malica v Astorgi je bila prava energetska bomba. Pojedli smo, kolikor smo lahko spravili v trebuhe in še malo več, da bo ja dovolj

moči za vzpon. Veter je pihal v sunkih. Dvom o uspešnem vzponu nam je jermal pogum. Pa vendar, Cruz de Hierro nas pričakuje. Križ, kjer bomo simbolično odložili težave in lažji zapeljali življenju naproti, moramo doseči.

Prepričana sem, da nas je božja milost, ki jo je p. Peter občasno poklical na pomoč, obvarovala hude preizkušnje. Mi slovenski kaminčki smo zgrešili cesto. Po zmernih vzponih smo se spustili v Ponferrado, kjer sta nas čakala Antonio in p. Peter. Presrečna sta bila, da nismo šli čez prelaz. Namreč na prelazu je bil tako hud veter, da so peregrini kolesa porivali v klanec. Prisrčno srečanje smo začinili še z zgodbo o mojem padcu, letenju čez balanco. Zgodil se je, ko smo zmedeni ugotovili, da prelaza ni in ni in smo se nepredvideno ustavili. Trenutek nepozornosti, zavora in ššššpuf na tla. Nesreča je že bila tu. Hja, nekako je bilo treba plačati ... Vendar mi je bila sreča mila, nekaj me je obvarovalo hujših posedeva in za hip pozabiva na druge.

škodb. Kolesarjenje sem lahko nadaljevala. Ob zadnjem vzponu pred ciljem mi je morala padla in ko sem že mislila, da bom obupala, je Andreja zaznala mojo stisko. »Igor, pomagaj ji,« je naročila. Z roko na hrbtu mi je pomagal

navzgor. Neverjetno, kaj dela človeški dotik, v hipu se mi je povrnila vsa moč. Ta večer mi je bilo vino tinto boljše kot ponavadi. Pst! Znati pasti le ni tako enostavno, kajne Alenka?

8. etapa, sobota, 27. avgust 2011

Že vajeni jutranjih 10 stopinj smo se odpravljali v zgodovino Keltov in na ogled muzeja na prostem v O Cebreiru na nadmorski višini 1335 m. Torej ponovno vzpon, ponovno po malici.

Dopoldan smo poganjali skozi gričevnato in vinorodno pokrajino, v kateri leži pravljico naselje Villafranca del Bierzo. Tu lahko uradno zaključijo pot in prejmejo priznanje peregriini, ki zaradi invalidnosti ali bolezni ne morejo nadaljevati poti.

Pokrajina nas je obdarila s počasnim, a strmim vzpenjanjem, tako da smo nevedni polovico »hudega« prevozili, preden smo se zavedli. Opravili že polovico vzpona. Odmor, moralne priprave, napotki, to je kljub temu sledilo. Nekateri so tudi odložili čelade. Vsak v svojem tempu smo dosegli vrh in zapeljali v cilj ob burnem ploskanju in navijanju sotrpino. Slikanje zadovoljnih obrazov, za sponzorje, je bilo neizbežno. Nagrada mora biti! Keltska glasba, keltski simboli, kamnite hišice, Jakobov kolaček so napolnili naša srca. Tu se je začela druga Španija, Galicija.

Načeloma vzponu sledi spust. Ta je bil doooolg. Peljal nas je po široki cesti skozi visokogorske pašnike ob vonju, ki je pričal, da tu živijo od živinoreje. Med postankom v Samosu, kjer je zanimiv samostan, a za nas že zaprt, smo srečali zdravo slovensko dekle. Povedala je, da je tu z očetom, ki je na Caminu že tretjič, in da je prvič šel s p. Petrom. Seveda, kako pa? Vsi smo naši! Pokazali smo slovensko navdušenje in enotnost, ki je možna le v tujini. Žal.

Temnilo se je že, ko smo po 103 km prispeli v prenočišče. V sobi s kaminom smo se pogreli. Pavle je prijel za gosli. Kaminčki smo zaradi pomanjkanja vaje žalostno povsili pesmarice. Ne pa Pavle gosli! Uspešno je spremljal Poljakinji ob prepevanju ruskih balad. Prijetno nam je igralo in plesalo srce v prsih. Kratko in lepo je bilo, ker je treba upoštevati nočni red in mir. Ko sem zadnja prišla v spalnico, mi je Jože naročil: »Rukni ga!« Pa sem ga. Vendar ne pravega smrčaka. Tako smo ob pesmi zaspali v noč. Saj se da, pesem je pesem.

*Se nadaljuje ...
Andreja in Aneta*

Darovi za Sveto deželo od 16. 4. do 6. 6. 2012

130 €	Kramar Janez in Marika
100 €	Lenasi Ivan, Oblak Jožef in Stanislava;
50 €	Beravs Nika, Friedrich Jožefa, Globevnik Vlasta, Mihevc F;
40 €	Mavrič Janez, Mrzljak;
35 €	Goličnik Alojz, Vasle Janez;
30 €	Ankele Samaluk Majda, Čeh Marko, Dolšak Stanislav, Grdadolnik Marinka, Lukšič Jože in Amalija, Saksida Irena, Stanič Stanislav, Stanič Stanislav, Tori Ivanka;
20 €	Arnuš Vladimira, Bračko Pavel, Golob Vera, Grad Franc, Kovač Zlata, Malalan Nika, Napret Ivan, Ovčar Marija, Pevec Marjana, Požar Ivan, Razinger Jože, Sever Marija, Štefancič Ana, Štern Ivan, Trček Andrej;
15 €	Bevc Boris, Černe Milena, Stariha Marija, Vocovnik Herman, Zalar Klemen;
10 €	Ambrožič Helena, Gajski Dragica, Grm Rafaela, Kaligarič Alice, Kotnik Marija, Markič Gašper, Pavli Alenka, Pavlica Otilija, Porenta Betka, Smrtnik Melita, Šabec Ivanka, Šteblaj Tilka, Topler Štefka, Zorko Ana;
8 €	Kelemenina Ivan;
5 €	Roglič Ivana

Bog povrni!

Uredila Tatjana

Stanko Gorec – stoletnik

Gospod Stanko Gorec je v soboto, 28. aprila 2012, slovesno praznoval stoto obletnico rojstva pri sv. maši v cerkvi sv. Kancijana, Kancije, Kancijanile in Prota na Ježici pri Ljubljani. Mašo je daroval stiški opat g. Anton Nadrah ob somaševnju domačega župnika g. Antona Perčiča in g. Franca Gorjupa.

Na ta redek jubilej so se skrbno pripravili njegovi domači, prav tako cerkveno občestvo, še prav posebej cerkveni pevci. Z voščili so se mu pridružili številni sorodniki in sosedje. Seveda tudi člani UO Društva prijateljev sv. dežele, saj je g. Stanko njihov najstarejši član.

Opat g. Nadrah je podrobno in z veliko mero spoštovanja opisal slavljenčevo življenjsko pot, ki se je tudi za 24 let ustavila v njihovem samostanu. Za njih je šival obredna in civilna oblačila. Poudaril je njegovo veliko

predanost božji volji, le z močjo vere je premagoval življenjske preizkušnje, ki jih ni bilo malo.

Domači župnik g. Perčič je v voščilu spomnil na njegovo skrb za lepo in jasno besedo pri branju beril, saj mora biti božja beseda povedana spoštljivo in razumljivo. Več desetletij je slavljenec slavil Boga kot cerkveni pevec.

Pregovorno slavljenčevo skromnost razumemo skozi njegove besede: »Saj nisem zaslužil tolike pozornosti, a vseeno hvala vsem, ki ste se me spomnili. Vračam lahko samo skozi molitev. Rožni venec je moj spremljevalec in prošnja imam vedno veliko na zalogi.«

Člani UO Društva prijateljev sv. dežele smo ga obiskali lani ob njegovem 99. letnem jubileju.

Povabil nas je tudi letos in upam, da bo vabil še veliko. Predsednik Društva p. Peter in častni član škof Jurij sta mu v voščilu zapisala, da ga člani spremljajo v molitvi in se mu zahvaljujejo »za odlično vedrino in hudomušno smelost.«

80–letniki v 2012

Z vstopom v 80. leto življenja postanejo člani in članice Društva prijatelje sv. dežele častni člani. Letos jih je 18. Čestitamo in želimo krepke čilosti.

P. Peter

Ahaj Jožica	Vitanje 119	3205 Vitanje
Bartenjev dr.Dimitrij	Rožna dolina c.II / 44 A	1000 Ljubljana
Cuderman Angela	Delavska 7	4208 Šenčur
Čizman Katarina	Pločanska ul.19	1211 Šmartno
Grad Franc	Zaloška 193 b	1260 Lj. - Polje
Jurca Vera	Planinškova ul.3	1210 Lj. - Šentvid
Juren Danijela	Kebetova 24	1107 Lj. - Šiška
Kocjan Ivica	Ul.Gradišče 9	6210 Sežana
Mrzel Ana	Bolgarska ul. 9	1000 Ljubljana
Ogrinec Marjan	Svetčeva pot 8	1240 Kamnik
Ozbič Ana	Stomaž 2	6210 Sežana
Pikelj Marjeta	Pot v hribec 18c	1231 Lj. - Črnuče
Puš Jana	Presetnikova 7	1000 Ljubljana
Sodnik Ivana	Tupaliče 42 A	4205 Preddivor
Šmid Rudolf	C. 1. maja 19	4000 Kranj
Štern Ivan	Nanoška ul.18	1000 Ljubljana
Šumer Marija	Cesta v Teharje 8	3202 Ljubčna
Švalj Karlina	C.okt.žrtev 39	8310 Šentjernej

Naše ameriško potovanje po Baragovi poti

24.9.2011 (sobota)

Današnji plan: iz Gaylorda po poteh škofa Barage iz prvega obdobja njegovega misijonarjenja med Indijanci

Začelo je deževati. Odhod iz hotela ob 8.00 in ogled stolnice Svete Marije v Gaylordu. Stopamo v Baragovo deželo. Vožnja ob Michiganskem jezeru skozi gozd iglavcev in mimo majhnih, nizkih hišic proti severu države Michigan do Indian River, kjer je velik indijanski križ, imenovan Cross in the Woods Shrive – Križ v gozdu. Pozdravi nas velik transparent z Baragovo sliko in napisom: »Welcome to Baraga days«.

Hodimo po tlakovani poti, po ploščicah, kjer je napisanih veliko slovenskih priimkov in imen, ki so darovali za postavitev križa in ureditev okolice, ki je pravi park s kipi sv. Frančiška in svete družine. Tu je tudi lepa in zelo velika frančiškanska cerkev, ki nosi datum 29. 6. 1997. To je indijanska cerkev, v kateri je tudi nova, velika slika škofa Barage. Smo v indijanski škofiji, ki je organizator letošnjih Baragovih dni.

Pot nadaljujemo skozi gozd do manjše indijanske stare cerkve sv. Ignacija v starem središču vasi. Okrog cerkve sta dve indijanski pokopališči z belimi križi. Za cerkev in okoličico, ki se ureja, skrbita zakonca, ki sta nam razkazala tudi pomožne prostore, kot so bili v Baragovih dneh.

Vse to področje in obala je nekoč imelo ime Abre Croche – Krivo drevo. Dejansko je bilo tu takšno drevo, pod katerim so se na zborovanjih zbirali Otavani, ki so se tu naselili okrog leta 1740. To je bilo prvo delovno mesto Barage, ko je začel samostojno delovati. Poln energije, močne volje in vere je zaoral svojo misijonsko ledino. V ta kraj ga je poslal škof iz Cincinattija leta 1831. V Krivem drevesu je bil tudi sedež Baragove župnije, kjer je bil najbolj

srečen in na višku svojih moči, star 34 let. Veliko je krščeval otroke, odrasle, posebno pa spreobrnjence. Pred krstom so mu morali izročiti ves svoj poganski pribor, ki ga je pred cerkvijo sežgal, da je veter odnašal tiste poganske saje v sonce in v vode Michiganskega jezera. Krstil je 461 Otavanov. Zagrizeno se je učil otavske indijansčine: »Otavani morajo dobiti svoj molitvenik,« je bil trdno odločen v trenutku, ko je stopil iz čolna v Krivo drevo. Že leta 1832 je v Detroitu izdal prvi otavanski molitvenik z naslovom Otava Anamie Misinaigan. Kraja Krivo drevo danes ni več. Francoski jezuiti so morali nemočno gledati, kako je mlada skupnost spreobrnjencev v Krivem drevesu tonila v angleškem rumu in lenobi. Bil je spopad med Francijo in Anglijo za posest Kanade. Ni šlo več za evangelij, ampak za kože in rude.

Kako srečen je bil Baraga tu, v Krivem drevesu, spoznamo iz pisem sestri Amaliji, ko pravi: »Kadar dežuje, moram pogrniti plašč čez mizo, na kateri imam knjige in pisanje, da se mi ne zmoči. Nad posteljo odprem dežnik, sam pa se stisnem, kolikor se da, v kotiček svoje izbice, kjer najmanj kaplja.« To ni sreča pustolovca, ampak sreča apostola.

Ko to pišem, je december – adventni čas. Kakšna je bila prva Baragova zima tu v Krivem drevesu? Strupeno mrzla in zasnežena. Lahko bi ga bila, kot sina sončne Dolenjske, travmatizirala. Vaščani so odhajali ribarit proti jugu, kjer so bile zime manj divje in zameti manjši. Mraz in led, toda dobri Indijanci so mu z ganljivo skrbnostjo pred hišico nanosili veliko skladovnico drv. Železna peč je gorela noč in dan, toda že korak stran je voda zmrznila.

Se je Baragi kdaj stožilo vsaj po Božiču v rodni Sloveniji? Ne, na sveti večer je bil tako ganljivo zdelan, da ni bilo časa za spomine. Ves večer je prihajala skupina za skupino, mu dajala roko, izrekala voščilo in pokleknila, da jih je blagoslovil. Kako čudovita stvar, da pride k njemu od tri dni hoda daleč spreobrnjenec iz drugega roda Indijancev in ga vabi k svojim

poganskim rojakom, ki si želijo misijonarja ... V pismih sestri Ameliji se podpiše: »Tvoj presrečni brat«. Besede domotožje ni bilo v Baragovem bivanjskem slovarju. Tu, v Krivem drevesu, pod njegovo srečno krošnjo je ostal dve leti in tri mesece. Videl je rasti Besedo in jablane, ki jih je sam posadil.

Lepa ovinkasta cesta nas ob obali pelje proti severovzhodu, v Cross Village, indijansko Križno vas. Sledi ogled cerkve Srca Jezusovega in muzeja škofa Barage s posebno sobo, ki je posvečena samo njemu. Tu so razni njegovi predmeti, knjige, molitvenik, slike. V muzeju so tudi predmeti, ki so jih uporabljali Indijanci na polju, v kuhinji in sploh v vsakdanjem življenju. Križna vas je dosegla največji razcvet leta 1905, nato je začela propadati, tudi zaradi pijače. Danes živi v vasi približno 100 Indijancev, od tega je še 20 avtohtonih.

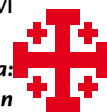
Približno 20 km nižje ob obali smo prišli v Harbour Springs – Pristaniške studence. Župnija Harbour Springs je zdaj naslednica Baragove župnije.

V cerkvi Jezusovega detinstva (na glavnem oltarju je Langusova slika iz Jezusovega otroštva) imamo ob 18.30 otvoritev Baragovih dni s slovesno mašo v slovenskem jeziku. Mašo vodi nadškof Uran. Somašujejo vsi prisotni slovenski duhovniki. Po maši sledi skupna večerja z zabavo. Srečamo se z drugimi Slovenci, ki so prišli iz Slovenije, kot tudi s Slovenci iz ZDA. Pod vodstvom g. Urana zapojemo nekaj lepih slovenskih pesmi v veliko zadovoljstvo ameriških Slovencev.

Sledi povratek v kraj Alanson Village v naš hotel, ki nosi ime Crooked River Lodge (Koča pri zvijugani reki). Vse je leseno, v pravem indijanskem slogu. Hotel ima lepo urejene sobe z udobnimi posteljami in bazen s toplo vodo, v katerem smo nekateri zaplavali. Danes smo prevozili 200 km. Jutri je nov dan in novi kilometri.

Zapisa:

Silvana Čeh Vitežnik, Solkan

Naše knjige

ASSISI – MESTO MAJHNO, A V SEBI VELIKO bratje OFM in sestre MSF

Assisi je mesto, ki vabi vse ljudi. In marsikaj jim ima povedati zaradi Frančiška. Ko stopimo tako rekoč v sam srednji vek tega mesteca, se v njem lahko zgubimo, zato pride zelo prav kakšen spremljevalec, da nas popelje do Frančiška. To želi biti tudi tale knjižica. Nastala je ob romanju mladih, vendar pa jo lahko vzame v roke vsak romar, še posebej če se z mestom in Frančiškom srečuje prvič. V njej namreč ni opisan vsak vogal, čeprav ima vsak kamen v Assisiju svojo zgodbo, ampak le nekaj najpomembnejših mest.

Format: **16,0 x 22,7 cm**

Obseg: **76 strani**

Cena: **3,50 €**

(za bralce Brata Frančiška v **juliju 2012** samo **3 €**)

Frédéric Manns OFM SIMFONIJA BESEDE (biblična teologija)

Ta knjiga Frédérica Mannsa – biblicista mednarodnega slovesa in enega najboljših poznavalcev judovskega ozadja Nove zaveze – je dragocen pripomoček za preiskovanje Svetega pisma po poti lectio divina: podaja razumevanje simbolov in se ponuja kot odlična vaja, da se naučiš preiti od branja besedil k njihovemu pomenu zate, od pomena h kontemplaciji in od te k življenju, ki ga je spremenil Bog, ki ti govori v svoji Besedi.

Format: **12 x 20 cm**

Obseg: **248 strani**

Cena: **9 €**

(za bralce Brata Frančiška v **juliju 2012** samo **8 €**)

Za bralce Brata Frančiška
v **juliju 2012** obe knjigi skupaj **10 €**

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**

Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 2429312; faks: 01 2429313; e-mail: zbf@ofm.si

<http://ofm.rkc.si/zbf/>